

HRVATSKI SABOR

KLASA: 021-03/25-09/21

URBROJ: 65-25-2

Zagreb, 1. travnja 2025.

Hs**NP*021-03/25-09/21*65-25-2**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Izvešća o obavljenoj financijskoj reviziji zavoda za javno zdravstvo za 2023. godinu*, koja je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 16. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju ("Narodne novine", broj 25/19), dostavio Državni ured za reviziju, aktom od 31. ožujka 2025. godine.

U radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela u ime Državnog ureda za reviziju, sudjelovat će mr. Ivan Klešić, dipl. oec., glavni državni revizor.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 026-02/25-05/4
URBROJ: 613-01-01-25-5

Zagreb, 31. ožujka 2025.

Hs**NP*021-03/25-09/21*613-25-1**Hs

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR

Primjeno:	31-03-2025	
Klasifikacijska oznaka	021-03/25-09/21	Orn. jed. 65
Ljud. broji broj	613-25-1	Pri. 1 Vrijednost 2

HRVATSKI SABOR
n/p Gordan Jandroković, predsjednik

Predmet: Izvješća o obavljenoj financijskoj reviziji zavoda za javno zdravstvo za 2023.
– dostavlja se

Poštovani,

u skladu s odredbom članka 16. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), u prilogu se dostavlja Objedinjeno izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji zavoda za javno zdravstvo za 2023., u čijem su prilogu 22 pojedinačna izvješća.

U radu Hrvatskog sabora i njegovih radnih tijela, u ime Državnog ureda za reviziju, sudjelovat će mr. Ivan Klešić, dipl. oec., glavni državni revizor.

S poštovanjem

GLAVNI DRŽAVNI REVIZOR

mr. Ivan Klešić, dipl. oec.

Ivan Klešić

Prilog: kao u dopisu

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

**Objedinjeno izvješće
o obavljenim
financijskim revizijama**

**Zavodi za javno zdravstvo
za 2023.**

Zagreb, ožujak 2025.

Revizija ukratko

22 zavoda za javno zdravstvo

Ukupni prihodi i primici	278.890.049,97 eura
Ukupni rashodi i izdaci	279.773.389,57 eura
Manjak prihoda i primitaka	-883.339,60 eura
Kumulativni višak prihoda i primitaka	45.938.708,16 eura
Imovina te obveze i vlastiti izvori	186.329.938,64 eura

Hrvatski zavod za javno zdravstvo

Ukupni prihodi i primici	165.454.761,48 eura
Ukupni rashodi i izdaci	159.084.311,88 eura
Višak prihoda i primitaka	6.370.449,60 eura
Kumulativni višak prihoda i primitaka	24.343.899,31 eura

Imovina te obveze i vlastiti izvori	60.312.024,59 eura
--	--------------------

Županijski zavodi za javno zdravstvo

Ukupni prihodi i primici	113.435.288,49 eura
Ukupni rashodi i izdaci	120.689.077,69 eura
Manjak prihoda i primitaka	7.253.789,20 eura
Kumulativni višak prihoda i primitaka	21.594.808,85 eura

Imovina te obveze i vlastiti izvori	126.017.914,05 eura
--	---------------------

**Ciljevi revizije
bili su provjeriti:**

- istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planiranim aktivnostima i namjenama
- usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na financijsko poslovanje
- provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije
- druge aktivnosti u vezi s poslovanjem

**izražena
mišljenja**

**o financijskim
izvještajima:**

osam bezuvjetnih
13 uvjetnih
jedno nepovoljno

**o usklađenosti
poslovanja:**

15 bezuvjetnih
šest uvjetnih
jedno nepovoljno

261
nalog i
preporuka

ZNAČAJNIJE NEPRAVILNOSTI I PROPUSTI

PODRUČJA	ZAVODI ZA JAVNO ZDRAVSTVO
Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	8
Sustav unutarnjih kontrola	3
Planiranje i izvršenje plana	14
Računovodstveno poslovanje i financijsko izvještavanje	18
Prihodi i potraživanja	3
Rashodi i rezultat poslovanja	16
Javna nabava	14
Imovina	1

Z a k l j u č a k

Financijska revizija zavoda za javno zdravstvo planirana je i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim važnijim odrednicama sastavljeni u skladu s propisanim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji imaju značajan utjecaj na financijsko poslovanje.

Zavodi za javno zdravstvo vode poslovne knjige i sastavljaju financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Financijskom revizijom obuhvaćeni su financijski izvještaji i poslovanje 22 zavoda za javno zdravstvo za 2023., i to Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i 21 županijskog zavoda za javno zdravstvo.

Ukupno ostvareni prihodi i primici zavoda za javno zdravstvo iznose 278.890.049,97 eura, rashodi i izdaci 279.773.389,57 eura te je ostvaren manjak prihoda i primitaka za 2023. u iznosu od 883.339,60 eura. Većina zavoda za javno zdravstvo je manjak prihoda i primitaka za 2023. pokrila viškom prihoda i primitaka iz prijašnjih razdoblja. Na razini svih zavoda za javno zdravstvo ostvaren je ukupan višak prihoda i primitaka raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu od 45.938.708,16 eura.

Revizijom utvrđene nepravilnosti i propusti najvećim dijelom se odnose na računovodstveno poslovanje i financijsko izvještavanje, rashode i rezultat poslovanja, planiranje i izvršenje plana te javnu nabavu. Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste u poslovanju zavoda za javno zdravstvo, Državni ured za reviziju dao je 261 nalog i preporuku, čija bi provedba pridonijela realnijem iskazivanju podataka u financijskim izvještajima i unaprjeđenju pravilnosti njihovog poslovanja.

SADRŽAJ

stranica

SAŽETAK	i
UVOD	2
SUBJEKTI, PREDMET I CILJEVI FINACIJSKE REVIZIJE	3
OPĆI POKAZATELJI	3
PODACI IZ FINACIJSKIH IZVJEŠTAJA	4
Prihodi i primici	4
Rashodi i izdaci	8
Imovina te obveze i vlastiti izvori	13
IZRAŽENA MIŠLJENJA	16
NALAZ REVIZIJE	18
ZAKLJUČAK	32
POPIS TABLICA I GRAFIČKIH PRIKAZA	33

SAŽETAK

Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju 22 zavoda za javno zdravstvo, i to Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo koji je proračunski korisnik državnog proračuna i 21 zavoda za javno zdravstvo koji su proračunski korisnici jedinica područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba. Financijskom revizijom obuhvaćeni su financijski izvještaji i poslovanje zavoda za javno zdravstvo za 2023.

Ciljevi revizije bili su provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja, provjeriti ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planiranim aktivnostima i namjenama, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na financijsko poslovanje, provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije te provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem zavoda za javno zdravstvo.

Ukupni prihodi i primici zavoda za javno zdravstvo za 2023. iznosili su 278.890.049,97 eura, a vrijednosno su najznačajniji prihodi od Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo na temelju ugovornih obveza, koji iznose 144.784.373,24 eura ili 51,9 % ukupnih prihoda i primitaka. Rashodi i izdaci iznosili su 279.773.389,57 eura, a vrijednosno značajniji su materijalni rashodi i rashodi za zaposlene u ukupnom iznosu od 188.241.711,19 eura i čine 67,3 % ukupnih rashoda i izdataka. Na razini svih zavoda za javno zdravstvo ukupan višak prihoda koncem 2023. raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 45.938.708,16 eura (15 zavoda za javno zdravstvo iskazalo je višak prihoda i primitaka u iznosu od 49.391.600,20 eura, a sedam je iskazalo manjak prihoda i primitaka u iznosu od 3.452.892,04 eura). Koncem 2023. je vrijednost imovine iznosila 186.329.938,64 eura. Ukupne obveze iskazane su u iznosu od 19.601.776,91 euro, a ukupna potraživanja (prije ispravka vrijednosti) u iznosu od 34.021.121,97 eura.

O financijskim izvještajima zavoda za javno zdravstvo za 2023. izraženo je osam bezuvjetnih, 13 uvjetnih i jedno nepovoljno mišljenje. O usklađenosti poslovanja je izraženo 15 bezuvjetnih, šest uvjetnih i jedno nepovoljno mišljenje.

Kriteriji za izražavanje mišljenja bili su zakoni te drugi propisi i unutarnji akti kojima je uređen okvir financijskog izvještavanja i poslovanja zavoda za javno zdravstvo.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti u području djelokruga i unutarnjeg ustrojstva, sustava unutarnjih kontrola, planiranja i izvršenja plana, računovodstvenog poslovanja i financijskog izvještavanja, prihoda i potraživanja, rashoda i rezultata poslovanja, javne nabave te imovine.

Revizijom je, između ostalog, utvrđeno sljedeće:

- U pojedinim zavodima za javno zdravstvo nisu osnovani stručni kolegij i povjerenstvo za lijekove ili povjerenstvo za lijekove nije održavalo sjednice. Pojedina tijela zavoda (povjerenstva za kvalitetu, ravnatelji i upravna vijeća) nisu sastavljala izvješća i nisu izvješćivala o svom radu ili nisu izvješćivala u propisanim rokovima.
- Na mrežnim stranicama manjeg broja zavoda za javno zdravstvo nisu objavljeni zakoni i drugi propisi koji se odnose na njihovo područje rada, opći akti i odluke kojima se utječe na interese korisnika, cjenik usluga, godišnji programi i izvješća o radu, financijski plan i izvješća o izvršenju financijskog plana, informacije o dodijeljenim donacijama, zapisnici sa sjednica upravnih vijeća te dokumentacija i informacije o postupcima javne nabave. Zbog navedenog, javnost nije potpuno i pravodobno informirana o pojedinim područjima poslovanja te uvjetima i načinu pružanja usluga.

Manji broj zavoda za javno zdravstvo nije donijelo etički kodeks ili etički kodeks nije objavljen na mrežnim stranicama, a zaposlenici nisu upoznati s njime.

- Pojedini financijski planovi i izvještaji o izvršenju financijskih planova ne sadrže obrazloženja financijskih planova i obrazloženja izvještaja o izvršenju financijskih planova ili u obrazloženju nisu navedeni podaci o ciljevima i planiranim odnosno ostvarenim pokazateljima uspješnosti ostvarenja ciljeva po aktivnostima. Pojedini zavodi za javno zdravstvo nisu donijeli program rada i razvoja ili ga nisu donijeli prije početka godine na koju se odnosi.
- Nepravilnosti i propusti vezani za područje računovodstvenog poslovanja i financijskog izvještavanja utvrđeni su kod većine zavoda za javno zdravstvo, a odnose se na ustrojavanje i vođenje poslovnih knjiga, evidentiranje poslovnih događaja te popis imovine i obveza. Nepravilnosti u računovodstvenom poslovanju imale su utjecaj na točnost i realnost podataka iskazanih u financijskim izvještajima.

Određeni prihodi, rashodi i imovina nisu evidentirani na računima propisanim Računskim planom te su pogrešno iskazani i u financijskim izvještajima. Poslovne knjige pojedinih zavoda za javno zdravstvo ne daju točne podatke o potraživanjima od HZZO-a jer nisu evidentirana, evidentirana su iznad ugovorenog maksimalnog iznosa (HZZO ih nije priznao) ili podaci o potraživanjima nisu istovjetni podacima iz Zapisnika o usklađenju s HZZO-om.

Revizijom je utvrđeno da u glavnoj knjizi većeg broja zavoda za javno zdravstvo nisu evidentirane zalihe za medicinski potrošni materijal i lijekove, a da su rashodi evidentirani u trenutku nabave, prema ulaznim računima dobavljača, umjesto u trenutku utroška. Naime, pojedini zavodi za javno zdravstvo nisu ustrojili analitičku evidenciju medicinskog potrošnog materijala i lijekova, pojedini su ustrojili, ali evidencije ne osiguravaju podatke o stanju zaliha jer se nabava i utrošak evidentira po količini, a ne i po vrijednosti. Kod pojedinih zavoda za javno zdravstvo analitičke evidencije osiguravaju sve podatke o nabavljenom materijalu, ali ne i o utrošenom, a kod pojedinih se istovremeno s nabavom materijala evidentira i utrošak u istoj vrijednosti. Dio zavoda za javno zdravstvo kod kojih su utvrđene nepravilnosti u vezi s evidentiranjem rashoda i zaliha nije ni popisom imovine i obveza popisao neutrošene zalihe medicinskog potrošnog materijala i lijekova, kako bi se za vrijednost neutrošenih zaliha umanjili rashodi i evidentiralo stanje zaliha na računima imovine, dok su pojedini zavodi za javno zdravstvo popisali zalihe, ali za vrijednost utvrđenih zaliha nisu umanjili rashodi niti je evidentirana vrijednost zaliha. Zbog navedenog, rashodi za medicinski potrošni materijal i lijekove te stanje zaliha nisu realno iskazani ni u financijskim izvještajima.

U okviru izvanbilančnih zapisa nisu evidentirani instrumenti osiguranja plaćanja, potencijalne obveze po sudskim sporovima u tijeku i tuđa imovina dobivena na korištenje. Zavodi za javno zdravstvo obavili su popis imovine i obveza, ali kod pojedinih nije cjelovit jer ne obuhvaća dio imovine i izvanbilančne zapise. Potraživanja i obveze su popisani prema skupinama računa iz glavne knjige, a izvodi otvorenih stavaka, koji su potrebni za usklađivanje potraživanja i obveza s dužnicima i vjerovnicima nisu upućivani. Pojedine popisne liste sadrže opisne podatke o imovini, ali ne sadrže podatke o imovini u naturalnim i novčanim izrazima.

- Unutarnji akt kojim se treba urediti ostvarenje i korištenje vlastitih prihoda nije donesen ili ga je donio ravnatelj, a trebalo ga je donijeti upravno vijeće. Jedan zavod za javno zdravstvo nije poduzimao sve raspoložive mjere za naplatu dospjelih potraživanja.

- U većini zavoda za javno zdravstvo određeni broj zdravstvenih zaposlenika i zaposlenika na administrativno-tehničkim poslovima ostvario je više od Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja propisanih 180 prekovremenih sati godišnje. Pri obračunu i isplati plaća za pojedine nezdravstvene zaposlenike, primijenjeni su veći koeficijenti složenosti poslova od koeficijenata propisanih Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama. Zavodi za javno zdravstvo koji kroz duže razdoblje ostvaruju vrijednosno značajne iznose viškova ili manjkova prihoda nisu donijeli akcijski plan trošenja viška ili pokrića manjka prihoda ili mjere nisu pridonijele smanjenju manjka prihoda jer su navedene samo opisno, a rok za provođenje i financijski učinci svake od mjera nisu utvrđeni.
- Plan nabave donijeli su svi zavodi za javno zdravstvo. Iako je tijekom godine donesen veći broj izmjena i dopuna plana nabave, pojedini predmeti nabave koji su tijekom godine nabavljani nisu planirani. Uz navedeno, pojedini zavodi za javno zdravstvo su u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske plan nabave objavili nakon propisanog roka od osam dana od dana donošenja ili nisu objavili sve izmjene i dopune plana nabave. Manji broj zavoda za javno zdravstvo nije za pojedine nabave proveo postupke javne nabave ili nije provodio postupke nabave propisane unutarnjim aktima. Podaci u registru ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma nisu točni jer ne sadrže podatke o jednostavnoj nabavi nekih roba, radova ili usluga. Pojedini registri ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma nisu ažurirani u propisanom roku od šest mjeseci ili ne sadrže neke obvezne elemente (datum izvršenja ugovora i podatak o ukupno isplaćenom iznosu ugovaratelju).

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste u poslovanju, zavodima za javno zdravstvo je Državni ured za reviziju dao 261 nalog i preporuku, čija bi provedba pridonijela realnijem iskazivanju podataka u financijskim izvještajima i unaprjeđenju pravilnosti njihovog poslovanja.

Uz navedeno, Državni ured za reviziju je skrenuo pozornost da dosadašnji način evidentiranja nabave i utroška cjepiva u poslovnim knjigama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i županijskih zavoda za javno zdravstvo ne pruža realne podatke o rashodima i zalihama cjepiva u poslovnim knjigama sudionika nabave, distribucije i korištenja cjepiva. Ministarstvo financija je u studenome 2024. donijelo Uputu za provođenje knjigovodstvenih evidencija nabave i distribucije cjepiva kod Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i županijskih zavoda za javno zdravstvo, s primjenom od 1. siječnja 2025.

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-1/25-01/6
URBROJ: 613-01-01-25-1

Zagreb, 17. ožujka 2025.

**OBJEDINJENO IZVJEŠĆE
O OBAVLJENIM FINACIJSKIM REVIZIJAMA
ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVSTVO ZA 2023.**

Na temelju odredaba članaka 19. i 21. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 25/19), Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju 22 zavoda za javno zdravstvo.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim Okvirom profesionalnih načela, standarda i smjernica Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) (Narodne novine 66/23) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 4. siječnja 2024. do 7. ožujka 2025.

UVOD

Osnivanje, djelatnost, upravljanje i način financiranja zavoda za javno zdravstvo uređeni su odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine 100/18, 125/19, 147/20, 119/22, 156/22, 33/23 i 36/24), Zakona o ustanovama (Narodne novine 76/93, 29/97 – ispravak, 47/99 – ispravak, 35/08, 127/19 i 151/22) i drugim propisima kojima je uređeno poslovanje zdravstvenih ustanova.

Prema odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, zdravstvena djelatnost je djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku koja se obavlja kao javna služba na primarnoj, sekundarnoj i tercijarnoj razini te na razini zdravstvenih zavoda. Zdravstveni zavodi su: državni zdravstveni zavodi, zavodi za javno zdravstvo jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba i zavodi za hitnu medicinu jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba.

Državni zdravstveni zavodi su zdravstvene ustanove za obavljanje stručnih i znanstvenih djelatnosti iz okvira prava i dužnosti Republike Hrvatske na području javnozdravstvene djelatnosti, medicine rada, telemedicine, toksikologije i antidopinga, transfuzijske medicine te hitne medicine i sanitetskog prijevoza. Državni zdravstveni zavodi su:

- Hrvatski zavod za javno zdravstvo
- Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu i
- Hrvatski zavod za hitnu medicinu.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo je zdravstvena ustanova za obavljanje djelatnosti epidemiologije zaraznih bolesti te kroničnih nezaraznih bolesti, javnog zdravstva, promicanja zdravlja, zdravstvene ekologije, mikrobiologije, školske i adolescentne medicine, mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti, za obavljanje djelatnosti medicine rada, praćenje stanja i unaprjeđenje zaštite zdravlja i sigurnosti na radu, kao i stručne i znanstvene djelatnosti na području toksikologije i antidopinga. Nadalje, obavlja znanstvenoistraživačku djelatnost iz područja biomedicinskih znanosti i nastavnu djelatnost iz područja obrazovanja zdravstvenih djelatnika. Također, Hrvatski zavod za javno zdravstvo koordinira, stručno usmjerava i prati kvalitetu rada te nadzire provedbu aktivnosti zavoda za javno zdravstvo jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba putem prikupljanja ciljanih izvješća i provedbom redovitog i izvanrednog stručnog nadzora te nalaže mjere za unaprjeđenje rada. Hrvatski zavod za transfuzijsku medicinu obavlja transfuzijsku djelatnost, a Hrvatski zavod za hitnu medicinu obavlja djelatnost hitne medicine, sanitetskog prijevoza i telemedicine.

Zavodi za javno zdravstvo jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba (dalje u tekstu: županijski zavodi za javno zdravstvo) su zdravstvene ustanove za obavljanje stručnih i znanstvenih djelatnosti iz okvira prava i dužnosti jedinica područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba na području javnozdravstvene djelatnosti. Županijski zavodi za javno zdravstvo u kojima se obavlja nastava iz područja javnozdravstvenih djelatnosti odnosno koji su nastavna baza visokih učilišta zdravstvenog usmjerenja imaju pravo na dodatak svom nazivu – nastavni zavodi za javno zdravstvo. Županijski zavodi za javno zdravstvo obavljaju djelatnosti epidemiologije zaraznih bolesti te kroničnih nezaraznih bolesti, javnog zdravstva, promicanja zdravlja, zdravstvene ekologije, mikrobiologije, školske i adolescentne medicine, medicine rada/medicine rada i sporta, mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti na području jedinice područne (regionalne) samouprave odnosno Grada Zagreba.

U 2024., na temelju Programa i plana rada Državnog ureda za reviziju, obavljena je financijska revizija 22 zavoda za javno zdravstvo, i to Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i 21 županijskog zavoda za javno zdravstvo. Za svaki zavod za javno zdravstvo sastavljeno je pojedinačno izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji u kojem su, između ostalog, opisane nepravilnosti i propusti, dani nalozi i preporuke te navedena mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja.

Na temelju pojedinačnih izvješća sastavljeno je ovo objedinjeno izvješće koje uz subjekte revizije sadrži i predmet i ciljeve revizije, opće pokazatelje o poslovanju zavoda za javno zdravstvo, podatke iz financijskih izvještaja, izražena mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja te sažetak značajnijih nepravilnosti i propusta. Također, u tabličnom prikazu dan je za svaki zavod za javno zdravstvo pregled podataka o ostvarenim prihodima i primicima, rashodima i izdacima, rezultatu poslovanja te stanju potraživanja i obveza.

SUBJEKTI, PREDMET I CILJEVI FINACIJSKE REVIZIJE

Subjekti revizije odnosno Hrvatski zavod za javno zdravstvo i županijski zavodi za javno zdravstvo upisani su u Registar proračunskih i izvanproračunskih korisnika, i to Hrvatski zavod za javno zdravstvo kao proračunski korisnik državnog proračuna i županijski zavodi za javno zdravstvo kao proračunski korisnici jedinica područne (regionalne) samouprave i Grada Zagreba.

Predmet revizije bili su financijski izvještaji i poslovanje navedenih subjekata za 2023. Revizija je planirana i obavljena u cilju izražavanja mišljenja jesu li financijski izvještaji u svim značajnim odrednicama sastavljeni u skladu s propisanim okvirom financijskog izvještavanja, a poslovanje usklađeno sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Ciljevi financijske revizije bili su provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja, provjeriti ostvarenje prihoda i primitaka te rashoda i izdataka u skladu s planiranim aktivnostima i namjenama, provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan utjecaj na financijsko poslovanje, provjeriti provedbu naloga i preporuka iz prošle revizije te provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem zavoda za javno zdravstvo.

OPĆI POKAZATELJI

U tablici broj 1 daju se opći pokazatelji o zavodima za javno zdravstvo za 2022. i 2023.

Tablica broj 1

Opći pokazatelji o zavodima za javno zdravstvo za 2022. i 2023.

Redni broj	Naziv pokazatelja	2022.	2023.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
I.	Broj zaposlenih na 31. prosinca			
1.	Ukupan broj zaposlenih (1.1. + 1.2. + 1.3. + 1.4.)	3 141	3 158	100,5
1.1.	Zdravstveni djelatnici na neodređeno vrijeme (1.1.1. + 1.1.2.)	1 843	1 880	102,0
1.1.1.	– radni odnos samo u zdravstvenoj ustanovi	1 793	1 829	102,0
1.1.2.	– kumulativni radni odnos	50	51	102,0
1.2.	Zdravstveni suradnici na neodređeno vrijeme	76	80	105,3
1.3.	Zdravstveni djelatnici na određeno vrijeme	289	284	98,3
1.4.	Administrativno-tehnički i nezdravstveni djelatnici	933	914	98,0
1.5.	Broj djelatnika koji se financiraju iz ugovora s HZZO-om	1 323	1 328	100,4
1.6.	Broj djelatnika koji se financiraju iz vlastitih prihoda	1 492	1 482	99,3
1.7.	Broj djelatnika koji se financiraju iz drugih prihoda	326	348	106,7
II.	Primarna zdravstvena zaštita – ukupno ugovoreni broj timova (1 – 5)	354	353	99,7
1.	Higijensko-epidemiološka zdravstvena zaštita	103	103	100,0
2.	Zdravstvena zaštita školske djece i studenata	158	156	98,7
3.	Javno zdravstvo	37	37	100,0
4.	Zdravstvena zaštita mentalnog zdravlja i prevencije ovisnosti	46	46	100,0
5.	Zdravstvena ekologija	10	11	110,0
III.	Specijalističko-dijagnostička zdravstvena zaštita – ukupno ugovoreni broj timova	84,4	83,5	98,9
1.	Medicinska mikrobiologija s parazitologijom	84,4	83,5	98,9

Koncem 2023. u zavodima za javno zdravstvo bilo je ukupno 3 158 zaposlenika, od kojih 2 244 ili 71,1 % zdravstvenih (1 960 na neodređeno i 284 na određeno vrijeme) i 914 ili 28,9 % nezdravstvenih.

Prema Mreži javne zdravstvene službe (Narodne novine 101/12, 31/13, 113/15 i 20/18) na razini svih zavoda za javno zdravstvo utvrđeno je ukupno 505 timova (411 u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i 94 u specijalističko-dijagnostičkoj zdravstvenoj zaštiti), a za 2023. je s HZZO-om ugovoreno financiranje ukupno 436,5 timova (353 u primarnoj zdravstvenoj zaštiti i 83,5 u specijalističko-dijagnostičkoj zdravstvenoj zaštiti). Uz navedeno, u djelatnosti higijensko-epidemiološke zdravstvene zaštite ugovoreni su liječnički timovi za službu pripravnosti na temelju Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o osnovama za sklapanje ugovora o provođenju zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja (Narodne novine 32/19).

Zavodi za javno zdravstvo su u 2023. obavljali poslovanje preko vlastitih žiroračuna. Hrvatski zavod za javno zdravstvo uključen je u sustav državne riznice od 2025. Dio županijskih zavoda za javno zdravstvo koristi programsku podršku riznice osnivača (županije), i to većinom za potrebe unosa podataka iz financijskog plana i izvršenja financijskog plana.

PODACI IZ FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

Zavodi za javno zdravstvo obvezni su voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu. Oblik i sadržaj financijskih izvještaja propisani su Pravilnikom o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 37/22).

Zavodi za javno zdravstvo su obvezni sastavljati sljedeće financijske izvještaje: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilancu, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o obvezama te Bilješke. Financijski izvještaji zavoda za javno zdravstvo trebaju dati informacije o financijskom položaju i uspješnosti ispunjenja postavljenih ciljeva (poslovanja).

Prihodi i primici

Prema podacima iz izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima zavoda za javno zdravstvo, ukupni prihodi i primici za 2023. ostvareni su u iznosu od 278.890.049,97 eura i manji su za 25.997.249,77 eura ili 8,5 % u odnosu na 2022.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim prihodima i primicima zavoda za javno zdravstvo za 2022. i 2023.

Tablica broj 2

Ostvareni prihodi i primici zavoda za javno zdravstvo za 2022. i 2023.

u eurima

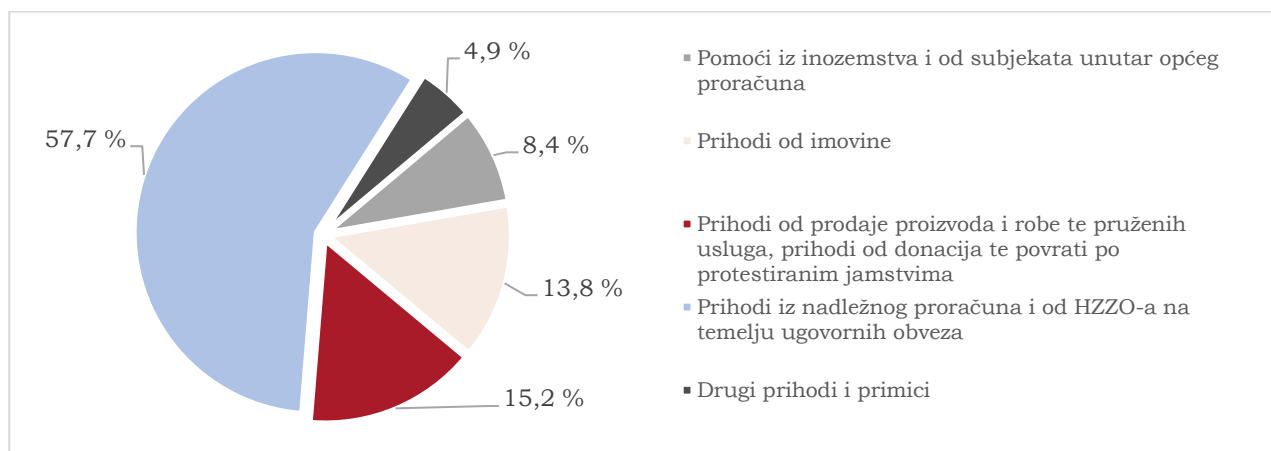
Redni broj	Prihodi i primici	Ostvareno	Ostvareno	Indeks (3/2)
		za 2022.	za 2023.	
	1	2	3	4
1.	Prihodi od poreza	1.012.493,86	858.886,00	84,8
2.	Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna	16.423.589,11	23.342.154,58	142,1
3.	Prihodi od imovine	2.151.232,15	38.490.389,05	1 789,2
4.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	2.760.405,49	3.182.873,34	115,3
5.	Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihodi od donacija te povrati po protestiranim jamstvima (5.1. + 5.2.)	40.339.520,08	42.489.784,92	105,3
5.1.	– Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	40.085.672,91	42.192.425,01	105,3
5.2.	– Donacije od pravnih i fizičkih osoba izvan općeg proračuna	253.847,17	297.359,91	117,1
6.	Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza (6.1. + 6.2.)	241.900.623,40	160.868.384,03	66,5
6.1.	– Prihodi iz nadležnog proračuna za financiranje redovne djelatnosti proračunskih korisnika	10.109.363,72	16.084.010,79	159,1
6.2.	– Prihodi od HZZO-a na temelju ugovornih obveza	231.791.259,68	144.784.373,24	62,5
7.	Kazne, upravne mjere i ostali prihodi	156.305,96	241.254,04	154,3
8.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	83.595,08	167.164,05	200,0
9.	Primici od financijske imovine i zaduživanja	59.534,61	9.249.159,96	15 535,8
Ukupni prihodi i primici (1 – 9)		304.887.299,74	278.890.049,97	91,5

Vrijednosno su najznačajniji prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza koji su ostvareni u iznosu od 160.868.384,03 eura. Iako ovi prihodi u strukturi ukupnih prihoda i primitaka sudjeluju s 57,7 %, u odnosu na prethodnu godinu ostvareni su 81.032.239,37 eura ili 33,5 % manje zbog manje ostvarenih prihoda od HZZO-a.

U grafičkom prikazu broj 1 daje se struktura ostvarenih prihoda i primitaka zavoda za javno zdravstvo za 2023.

Grafički prikaz broj 1

Struktura ostvarenih prihoda i primitaka zavoda za javno zdravstvo za 2023.

Drugi prihodi i primici se odnose na prihode od poreza, prihode od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada, kazne, upravne mjere i ostale prihode, prihode od prodaje nefinancijske imovine te primitke od financijske imovine i zaduživanja.

Prihodi od poreza iznose 858.886,00 eura, a odnose se na sredstva koja je Hrvatski zavod za javno zdravstvo ostvario od raspodjele prihoda od igara na sreću prema Uredbi o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načinu raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2023. (Narodne novine 31/23). Sredstva su doznačena za financiranje programa organizacije promicanja razvoja sporta, borbe protiv zlouporabe droga i drugih oblika ovisnosti te aktivnosti psihosocijalne pomoći i podrške.

Pomoći iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna ostvarene su u iznosu od 23.342.154,58 eura, što je 6.918.565,47 eura više u odnosu na ostvarene u 2022. Vrijednosno značajnije pomoći ostvarene su od institucija i tijela Europske unije u iznosu od 15.990.453,94 eura (od čega 13.197.523,86 eura iz Fonda solidarnosti Europske unije za cjelovitu obnovu zgrade Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo) i pomoći iz državnog proračuna temeljem prijenosa sredstava Europske unije u iznosu od 3.135.056,17 eura za provedbu projekata koji se financiraju sredstvima iz Europske unije. Nadalje, značajne su i pomoći u iznosu od 2.208.958,63 eura koje su županijski zavodi za javno zdravstvo većinom primili od Ministarstva zdravstva za financiranje provedbe raznih programa te za pokriće troškova isplaćenih po pravomoćnim sudskim presudama koje se odnose na sporove za isplatu razlike plaće zbog neuvećavanja osnovice od 6,0 % u 2016. U okviru pomoći od izvanproračunskih korisnika koje su ostvarene u iznosu od 1.664.890,84 eura vrijednosno značajnije se odnose na pomoći Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (dalje u testu: HZZO) za posebnu nagradu radnicima u sustavu zdravstva koji obavljaju poslove vezane za pružanje zdravstvene skrbi pacijentima oboljelim od bolesti COVID-19 i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za sufinanciranje pripravničkog staža u okviru mjere za osposobljavanje pripravnika.

Prihodi od imovine ostvareni su u iznosu od 38.490.389,05 eura, a vrijednosno najznačajniji u iznosu od 38.077.648,40 eura iskazani su u financijskim izvještajima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. Prihodi su iskazani u vrijednosti cjepiva protiv bolesti COVID-19 doniranih državama izvan Europske unije. Cjepiva su dijelom donirana na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske iz listopada 2022. o upućivanju humanitarne pomoći donacijom cjepiva protiv bolesti COVID-19 prema procjeni mehanizma COVAX (instrument Europske unije za globalni pristup cjepivima protiv bolesti COVID-19), a dijelom izvan procjene navedenog instrumenta, na temelju odluka Vlade Republike Hrvatske o upućivanju humanitarne pomoći donacijom cjepiva protiv bolesti COVID-19 iz veljače i srpnja 2022. Prema modificiranom računovodstvenom načelu nastanka poslovnih događaja, za donacije nefinancijske imovine dane subjektima izvan sustava općeg proračuna iskazuju se prihodi i rashodi. Zbog navedenog su u financijskim izvještajima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo u vrijednosti donacije iskazani i rashodi za pomoći inozemnim vladama.

U okviru prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada, koji su ostvareni u iznosu od 3.182.873,34 eura, vrijednosno značajniji su prihodi od dopunskog zdravstvenog osiguranja i sudjelovanja korisnika zdravstvene zaštite u pokriću dijela troškova zdravstvene zaštite (participacije). Prema odredbama Zakona o dobrovoljnom zdravstvenom osiguranju (Narodne novine 85/06, 150/08, 71/10, 53/20, 120/21 i 23/23), dopunsko zdravstveno osiguranje se ustanovljuje ugovorom koji zaključuju ugovaratelj osiguranja (HZZO i drugi ugovaratelji) i osiguravatelj (fizička osoba), a pokriva troškove participacije osiguranika iz obveznog zdravstvenog osiguranja. Prihodi od sudjelovanja korisnika zdravstvene zaštite u pokriću dijela troškova zdravstvene zaštite (participacije) ostvareni su od osiguranika iz obveznog zdravstvenog osiguranja koji nisu osigurani dopunskim zdravstvenim osiguranjem te sudjeluju u pokriću dijela troškova do pune cijene zdravstvene zaštite.

U okviru prihoda od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga, prihoda od donacija te povrata po protestiranim jamstvima koji su ostvareni u iznosu od 42.489.784,92 eura iskazani su prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga (vlastiti prihodi) u iznosu od 42.192.425,01 euro i prihodi od donacija u iznosu od 297.359,91 euro.

Zavodi za javno zdravstvo ostvaruju vlastite prihode obavljanjem zdravstvenih usluga izvan ugovora zaključenog s HZZO-om te drugih nezdravstvenih usluga (usluge sanitarnih pregleda, cijepljenja, zdravstvenog nadzora, pružanja tečajeva iz higijenskog minimuma, utvrđivanja zdravstvene ispravnosti i kvalitete vode, zraka, hrane i predmeta opće uporabe u proizvodnji i prometu, mikrobiološke usluge i analize te usluge dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije). Cijene zdravstvenih pregleda osoba koje podliježu zdravstvenom nadzoru odredilo je Ministarstvo zdravstva, a cijene drugih usluga koje pružaju zavodi za javno zdravstvo utvrđene su cjenicima koje su većinom donijela upravna vijeća zavoda za javno zdravstvo. Većina zavoda za javno zdravstvo donijela je pravilnike kojima je uređeno ostvarivanje i korištenje vlastitih prihoda i nenamjenskih donacija, što je obveza propisana Zakonom o proračunu (Narodne novine 144/21).

Prihodi iz nadležnog proračuna i od HZZO-a na temelju ugovornih obveza ostvareni su u iznosu od 160.868.384,03 eura. Odnose se na prihode od HZZO-a na temelju ugovornih odnosa u iznosu od 144.784.373,24 eura i iz nadležnih proračuna u iznosu od 16.084.010,79 eura. Vrijednosno najznačajnije prihode od HZZO-a ostvario je Hrvatski zavod za javno zdravstvo, i to u iznosu od 93.398.206,76 eura, od čega se na nabavu, skladištenje i distribuciju cjepiva za potrebe Republike Hrvatske odnosi 89.679.628,03 eura, na provođenje specijalističko-dijagnostičke zdravstvene zaštite za djelatnost medicinske mikrobiologije s parazitologijom 2.338.695,25 eura te za provedbu posebnih programa i za druge namjene 1.379.883,48 eura. Županijski zavodi za javno zdravstvo ostvarili su prihode od HZZO-a u ukupnom iznosu od 51.386.166,48 eura, od čega se na provođenje primarne zdravstvene zaštite iz obveznog zdravstvenog osiguranja i provođenje specijalističko-dijagnostičke zdravstvene zaštite za djelatnost medicinske mikrobiologije s parazitologijom odnosi 48.322.308,65 eura, a za provedbu posebnih programa i za druge namjene 3.063.857,83 eura. Međusobna prava i obveze u vezi s provođenjem primarne zdravstvene zaštite i specijalističko-dijagnostičke zdravstvene zaštite uređeni su ugovorima između HZZO-e i zavoda za javno zdravstvo.

Prihodi iz nadležnih proračuna za financiranje redovne djelatnosti odnose se na prihode za financiranje rashoda poslovanja i nabave nefinancijske imovine koje je Hrvatski zavod za javno zdravstvo ostvario od Ministarstva zdravstva, a županijski zavodi za javno zdravstvo iz županijskih proračuna i proračuna Grada Zagreba.

Primici od financijske imovine i zaduživanja ostvareni su u iznosu od 9.249.159,96 eura. Vrijednosno najznačajnije primitke u iznosu od 9.209.159,96 eura ili 99,6 % ostvarila su dva županijska zavoda za javno zdravstvo, i to s osnove povrata sredstava oročenih kod poslovne banke.

U tablici broj 3 daju se podaci o ostvarenim prihodima i primicima za 2022. i 2023., po zavodima za javno zdravstvo.

Tablica broj 3

Ostvareni prihodi i primici za 2022. i 2023., po zavodima za javno zdravstvo

u eurima

Redni broj	Zavodi za javno zdravstvo	Prihodi i primici		
		2022.	2023.	Indeks 3/2
	1	2	3	4
1.	Hrvatski zavod za javno zdravstvo	164.713.265,08	165.454.761,48	100,5
2.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije	3.446.164,25	3.024.538,01	87,8
3.	Nastavni zavod za javno zdravstvo dr. Andrija Štampar	25.245.380,63	17.323.381,39	68,6
4.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije – Istituto formativo di sanita pubblica della Regione Istriana	11.376.413,42	7.360.794,22	64,7
5.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije	7.007.507,40	6.985.117,43	99,7
6.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije	15.781.804,14	10.061.349,74	63,8
7.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije	18.894.557,93	20.939.740,22	110,8
8.	Zavod za javno zdravstvo Bjelovarsko-bilogorske županije	2.218.118,80	2.246.730,88	101,3
9.	Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije	4.512.356,40	3.689.148,58	81,8
10.	Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije	3.787.454,62	3.181.051,48	84,0
11.	Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije	3.286.122,48	2.584.766,70	78,7
12.	Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije	2.070.930,85	2.499.770,78	120,7
13.	Zavod za javno zdravstvo Ličko-senjske županije	1.487.050,27	1.410.002,84	94,8
14.	Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije	4.957.277,96	2.665.174,18	53,8
15.	Zavod za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije	1.196.868,55	1.510.783,19	126,2
16.	Zavod za javno zdravstvo Sisačko-moslavačke županije	3.558.424,11	2.923.362,45	82,2
17.	Zavod za javno zdravstvo Sveti Rok Virovitičko-podravske županije	2.202.658,54	2.160.518,66	98,1
18.	Zavod za javno zdravstvo Šibensko-kninske županije	4.520.893,16	3.544.377,09	78,4
19.	Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije	6.730.888,33	6.207.198,87	92,2
20.	Zavod za javno zdravstvo Vukovarsko-srijemske županije	2.734.193,76	3.107.480,68	113,7
21.	Zavod za javno zdravstvo Zadar	7.591.380,04	5.633.898,45	74,2
22.	Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije	7.567.589,02	4.376.102,65	57,8
	Ukupno	304.887.299,74	278.890.049,97	91,5

Od ukupno ostvarenih prihoda i primitaka za 2023., na Hrvatski zavod za javno zdravstvo odnosi se 165.454.761,48 eura ili 59,3 %, a na županijske zavode za javno zdravstvo 113.435.288,49 eura ili 40,7 %. Prihodi i primici većine zavoda za javno zdravstvo ostvareni za 2023. manji su od ostvarenih za 2022., a vrijednosno značajnije smanjenje odnosi se na prihode od HZZO-a na temelju ugovornih obveza, najvećim dijelom zbog smanjenog broja usluga testiranja na bolest COVID-19.

Rashodi i izdaci

Prema podacima iz izvještaja o приходima i rashodima, primicima i izdacima zavoda za javno zdravstvo, ukupni rashodi i izdaci za 2023. ostvareni su u iznosu od 279.773.389,57 eura i u odnosu na prethodnu godinu ostvareni su manje za 16.521.561,73 eura ili 5,6 %.

U tablici broj 4 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima zavoda za javno zdravstvo za 2022. i 2023.

Tablica broj 4

Ostvareni rashodi i izdaci zavoda za javno zdravstvo za 2022. i 2023.

u eurima

Redni broj	Rashodi i izdaci	Ostvareno	Ostvareno	Indeks 3/2
		za 2022.	za 2023.	
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	77.613.714,54	85.421.384,69	110,1
2.	Materijalni rashodi (2.1. + 2.2. + 2.3.)	184.770.798,24	102.820.326,50	55,6
2.1.	– Rashodi za materijal i energiju	163.423.092,16	81.154.929,15	49,7
2.2.	– Rashodi za usluge	17.120.584,00	17.092.429,81	99,8
2.3.	– Drugi materijalni rashodi	4.227.122,08	4.572.967,54	108,2
3.	Financijski rashodi	535.834,91	171.202,27	32,0
4.	Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna	11.173.308,28	43.344.993,14	387,9
5.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	48.450,44	93.565,94	193,1
6.	Ostali rashodi	175.171,69	22.312.451,15	12 737,5
7.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	16.109.794,37	25.467.998,76	158,1
8.	Izdaci za financijsku imovinu i otplata zajmova	5.867.878,83	141.467,12	2,4
Ukupni rashodi i izdaci (1 – 8)		296.294.951,30	279.773.389,57	94,4
Ukupni prihodi i primici (veza Tablica broj 2)		304.887.299,74	278.890.049,97	91,5
Višak prihoda i primitaka		12.058.151,04	7.974.502,18	66,1
Manjak prihoda i primitaka		3.465.802,60	8.857.841,78	255,6

Vrijednosno najznačajniji rashodi i izdaci u većini zavoda za javno zdravstvo su rashodi za zaposlene i materijalni rashodi koji su ostvareni u ukupnom iznosu od 188.241.711,19 eura i čine 67,3 % ukupno ostvarenih rashoda i izdataka.

Rashodi za zaposlene ostvareni u iznosu od 85.421.384,69 eura čine 30,5 % ukupno ostvarenih rashoda i izdataka za 2023. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 7.807.670,15 eura ili 10,1 % zbog rasta osnovice za obračun plaće u travnju i listopadu 2023. te isplate privremenog dodatka na plaću od lipnja 2023. (na temelju Odluke Vlade Republike Hrvatske o isplati privremenog dodatka na plaću državnim službenicima i namještenicima). Rashodi za zaposlene odnose se na brutoplaće u iznosu od 70.112.830,87 eura, doprinose na plaće u iznosu od 10.829.044,27 eura i druge rashode za zaposlene (pomoći, naknade, nagrade) u iznosu od 4.479.509,55 eura. Plaće zaposlenika svih zavoda za javno zdravstvo obračunavaju se putem Centraliziranog obračuna plaća (COP).

Materijalni rashodi u iznosu od 102.820.326,50 eura čine 36,8 % ukupno ostvarenih rashoda i izdataka. Vrijednosno najznačajniji materijalni rashodi odnose se na rashode za materijal i energiju u iznosu od 81.154.929,15 eura, u okviru kojih su značajniji rashodi za cjepiva i materijal za obavljanje djelatnosti (medicinski potrošni materijal, laboratorijski materijal, sredstva za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju te razni jednokratni sanitetski potrošni materijal) u iznosu od 76.640.331,82 eura.

Rashodi za usluge ostvareni su u iznosu od 17.092.429,81 euro, a vrijednosno značajniji se odnose na rashode za usluge tekućeg i investicijskog održavanja postrojenja i opreme, službenih vozila i građevinskih objekata u iznosu od 3.208.040,50 eura, intelektualne i osobne usluge (autorski honorari i naknade po ugovorima o djelu za provođenje raznih programa, odvjetničke usluge, usluge nadzora) u iznosu od 3.125.547,62 eura te ostale usluge (naknade članovima upravnog vijeća, premije osiguranja imovine i zaposlenih, članarine) u iznosu od 2.296.415,45 eura.

U odnosu na prethodnu godinu materijalni rashodi su ostvareni manje za 81.950.471,74 eura ili 44,4 %. Na smanjenje je najviše utjecalo smanjenje rashoda za materijal i energiju.

Pomoći dane u inozemstvo i unutar općeg proračuna ostvarene su u iznosu od 43.344.993,14 eura, od čega je 38.077.648,40 eura iskazano u financijskim izvještajima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, i to u vrijednosti cjepiva protiv bolesti COVID-19 doniranih državama izvan Europske unije. Nadalje, značajnije su i pomoći Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije u iznosu od 4.995.917,46 eura, koje se odnose na prijenose sredstava proračunskim korisnicima Splitsko-dalmatinske županije, ustanovama u zdravstvu, na temelju Odluke Županijske skupštine Splitsko-dalmatinske županije o prijenosu dijela dobiti Nastavnog zavoda za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije.

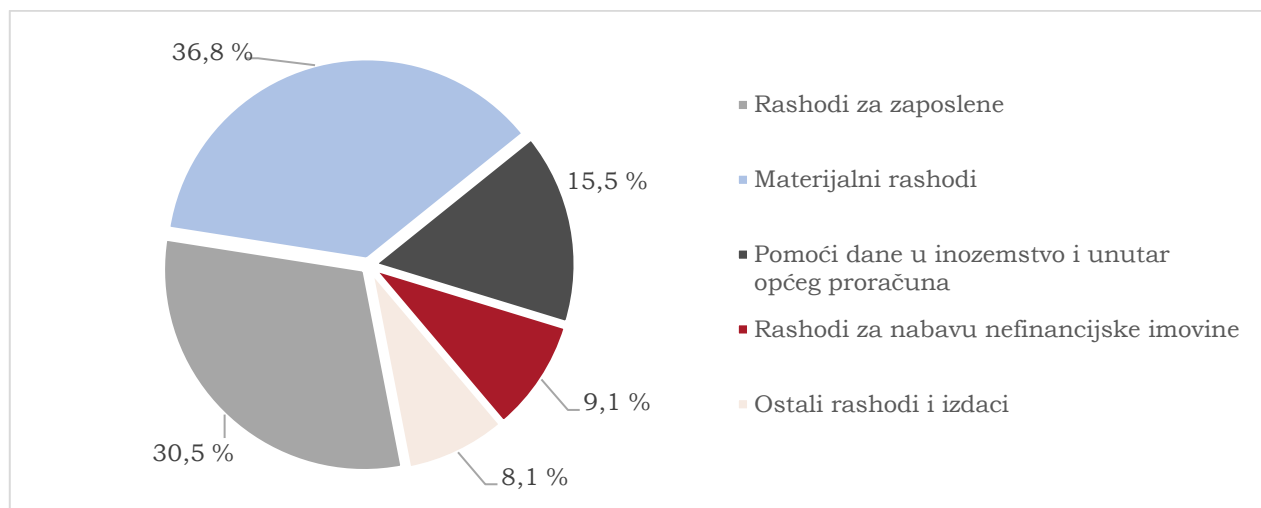
U okviru ostalih rashoda koji su ostvareni u iznosu od 22.312.451,15 eura, vrijednosno najznačajniji u iznosu od 21.925.653,75 eura odnose se na rashode Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo za naknadu štete dobavljaču cjepiva protiv bolesti COVID-19 za odgodu isporuke dijela ugovorenih doza. Dobavljač cjepiva ispostavio je račun za naknadu štete (ugovorna kazna) zbog smanjenja broja doza narudžbe cjepiva (manje se naručivalo zbog smanjenja interesa za cijepljenjem) u odnosu na ugovoreno.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u iznosu od 25.467.998,76 eura, a vrijednosno značajniji se odnose na ulaganja u građevinske objekte u iznosu od 17.691.814,44 eura te nabavu medicinske i laboratorijske opreme u iznosu od 3.444.379,04 eura. Vrijednosno najznačajniji rashodi za nabavu nefinancijske imovine ostvareni su u okviru Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i pet županijskih zavoda za javno zdravstvo.

U nastavku se daje grafički prikaz strukture ostvarenih rashoda i izdataka zavoda za javno zdravstvo za 2023.

Grafički prikaz broj 2

Struktura ostvarenih rashoda i izdataka zavoda za javno zdravstvo za 2023.

Ostali rashodi i izdaci odnose se na financijske rashode, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, ostale rashode i izdatke za financijsku imovinu i otplatu zajmova.

U tablici broj 5 daju se podaci o ostvarenim rashodima i izdacima za 2022. i 2023., po zavodima za javno zdravstvo.

Tablica broj 5

Ostvareni rashodi i izdaci za 2022. i 2023., po zavodima za javno zdravstvo

u eurima

Redni broj	Zavodi za javno zdravstvo	Rashodi i izdaci		
		2022.	2023.	Indeks 3/2
	1	2	3	4
1.	Hrvatski zavod za javno zdravstvo	167.050.177,23	159.084.311,88	95,2
2.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije	2.753.562,49	2.916.356,58	105,9
3.	Nastavni zavod za javno zdravstvo dr. Andrija Štampar	21.139.875,19	19.225.751,25	90,9
4.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije – Istituto formativo di sanita pubblica della Regione Istriana	10.690.215,28	7.945.845,55	74,3
5.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije	6.637.874,11	7.425.784,28	111,9
6.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije	14.782.905,94	13.103.549,69	88,6
7.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije	18.833.686,30	20.924.218,13	111,1
8.	Zavod za javno zdravstvo Bjelovarsko-bilogorske županije	2.203.835,63	2.455.806,87	111,4
9.	Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije	5.056.031,39	4.020.451,38	79,5
10.	Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije	3.444.044,05	3.227.079,66	93,7
11.	Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije	2.151.027,40	2.484.951,77	115,5
12.	Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije	1.997.972,67	2.405.744,22	120,4
13.	Zavod za javno zdravstvo Ličko-senjske županije	1.373.498,08	1.416.362,50	103,1
14.	Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije	4.751.348,84	3.254.139,67	68,5
15.	Zavod za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije	1.372.564,28	1.460.244,16	106,4
16.	Zavod za javno zdravstvo Sisačko-moslavačke županije	2.992.790,96	2.899.823,21	96,9
17.	Zavod za javno zdravstvo Sveti Rok Virovitičko-podravske županije	2.167.427,82	2.158.757,38	99,6
18.	Zavod za javno zdravstvo Šibensko-kninske županije	4.300.948,73	3.933.600,25	91,5
19.	Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije	5.160.476,39	5.001.147,70	96,9
20.	Zavod za javno zdravstvo Vukovarsko-srijemske županije	3.143.713,49	3.102.863,83	98,7
21.	Zavod za javno zdravstvo Zadar	7.207.444,70	6.388.959,25	88,6
22.	Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije	7.083.530,33	4.937.640,36	69,7
	Ukupno	296.294.951,30	279.773.389,57	94,4

Od ukupno ostvarenih rashoda i izdataka za 2023., na Hrvatski zavod za javno zdravstvo odnosi se 159.084.311,88 eura ili 56,9 %, a na županijske zavode za javno zdravstvo 120.689.077,69 eura ili 43,1 %.

Višak prihoda i primitaka za 2023. ostvario je Hrvatski zavod za javno zdravstvo i devet županijskih zavoda za javno zdravstvo u ukupnom iznosu od 7.974.502,18 eura, dok je manjak prihoda i primitaka ostvarilo 12 županijskih zavoda za javno zdravstvo u iznosu od 8.857.841,78 eura.

Većina zavoda za javno zdravstvo je manjak prihoda i primitaka za 2023. pokrila viškom prihoda i primitaka iz prijašnjih razdoblja. Na razini svih zavoda za javno zdravstvo ostvaren je ukupan višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju u iznosu od 45.938.708,16 eura (15 zavoda za javno zdravstvo iskazalo je višak prihoda i primitaka u iznosu od 49.391.600,20 eura, a sedam zavoda za javno zdravstvo manjak prihoda i primitaka u iznosu od 3.452.892,04 eura).

U tablici broj 6 daju se podaci o financijskim rezultatima za 2023., po zavodima za javno zdravstvo.

Tablica broj 6

Financijski rezultati za 2023., po zavodima za javno zdravstvo

u eurima

Redni broj	Zavodi za javno zdravstvo	Prihodi i primici	Rashodi i izdaci	Višak/manjak	Kumulativni višak/manjak
	1	2	3	4	5
1.	Hrvatski zavod za javno zdravstvo	165.454.761,48	159.084.311,88	6.370.449,60	24.343.899,31
2.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije	3.024.538,01	2.916.356,58	108.181,43	3.068.778,47
3.	Nastavni zavod za javno zdravstvo dr. Andrija Štampar	17.323.381,39	19.225.751,25	-1.902.369,86	3.712.849,44
4.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije – Istituto formativo di sanita pubblica della Regione Istriana	7.360.794,22	7.945.845,55	-585.051,33	4.611.461,56
5.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije	6.985.117,43	7.425.784,28	-440.666,85	487.739,90
6.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije	10.061.349,74	13.103.549,69	-3.042.199,95	-638.528,09
7.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije	20.939.740,22	20.924.218,13	15.522,09	1.726.048,72
8.	Zavod za javno zdravstvo Bjelovarsko-bilogorske županije	2.246.730,88	2.455.806,87	-209.075,99	-528.826,91
9.	Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije	3.689.148,58	4.020.451,38	-331.302,80	-684.608,25
10.	Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije	3.181.051,48	3.227.079,66	-46.028,18	1.371.589,53
11.	Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije	2.584.766,70	2.484.951,77	99.814,93	1.776.032,61
12.	Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije	2.499.770,78	2.405.744,22	94.026,56	176.610,33
13.	Zavod za javno zdravstvo Ličko-senjske županije	1.410.002,84	1.416.362,50	-6.359,66	289.515,48
14.	Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije	2.665.174,18	3.254.139,67	-588.965,49	641.349,98
15.	Zavod za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije	1.510.783,19	1.460.244,16	50.539,03	-115.184,01
16.	Zavod za javno zdravstvo Sisačko-moslavačke županije	2.923.362,45	2.899.823,21	23.539,24	745.088,71
17.	Zavod za javno zdravstvo Sveti Rok Virovitičko-podravске županije	2.160.518,66	2.158.757,38	1.761,28	-161.953,48
18.	Zavod za javno zdravstvo Šibensko-kninske županije	3.544.377,09	3.933.600,25	-389.223,16	-786.972,09
19.	Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije	6.207.198,87	5.001.147,70	1.206.051,17	5.802.913,53
20.	Zavod za javno zdravstvo Vukovarsko-srijemske županije	3.107.480,68	3.102.863,83	4.616,85	357.020,53
21.	Zavod za javno zdravstvo Zadar	5.633.898,45	6.388.959,25	-755.060,80	-536.819,21
22.	Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije	4.376.102,65	4.937.640,36	-561.537,71	280.702,10
	Ukupno	278.890.049,97	279.773.389,57	-883.339,60	45.938.708,16

Imovina te obveze i vlastiti izvori

Imovina te obveze i vlastiti izvori određuju financijski položaj zavoda za javno zdravstvo.

Prema podacima iz financijskih izvještaja zavoda za javno zdravstvo, ukupna vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora koncem 2023. iznosi 186.329.938,64 eura.

U tablici broj 7 daju se podaci o vrijednosti imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2023.

Tablica broj 7

Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2023.

u eurima

Redni broj	Opis	1. siječnja 2023.	31. prosinca 2023.	Indeks 3/2
1	2	3	4	
1.	Nefinancijska imovina	82.020.841,02	100.213.271,52	122,2
1.1.	– Prirodna bogatstva (zemljište)	4.794.987,97	5.529.462,19	115,3
1.2.	– Građevinski objekti	39.863.711,22	67.834.431,66	170,2
1.3.	– Postrojenja i oprema	16.953.800,71	18.591.456,28	109,7
1.4.	– Prijevozna sredstva	1.769.857,30	1.819.076,43	102,8
1.5.	– Nefinancijska imovina u pripremi	13.325.371,40	407.172,58	3,1
1.6.	– Druga nefinancijska imovina	5.313.112,42	6.031.672,38	113,5
2.	Financijska imovina	118.022.979,59	86.116.667,12	73,0
2.1.	– Novčana sredstva	61.451.481,76	57.336.314,92	93,3
2.2.	– Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih	27.727.909,35	8.197.504,66	29,6
2.3.	– Potraživanja za dane zajmove	8.132,29	8.131,63	100,0
2.4.	– Vrijednosni papiri, dionice i udjeli u glavnici	146.240,68	149.478,47	102,2
2.5.	– Potraživanja za prihode poslovanja	28.394.658,12	20.337.525,39	71,6
2.6.	– Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	50.053,70	46.698,32	93,3
2.7.	– Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	244.503,69	41.013,73	16,8
Ukupno imovina (1 + 2)		200.043.820,61	186.329.938,64	93,1
3.	Obveze	37.381.547,71	19.601.776,91	52,4
3.1.	– Obveze za rashode poslovanja	21.912.770,19	15.387.307,64	70,2
3.2.	– Obveze za nabavu nefinancijske imovine	2.508.233,84	1.360.835,97	54,3
3.3.	– Obveze za kredite i zajmove	331.989,31	187.777,74	56,6
3.4.	– Odgođeno plaćanje rashoda i prihod budućeg razdoblja	12.628.554,37	2.665.855,56	21,1
4.	Vlastiti izvori	162.662.272,90	166.728.161,73	102,5
Ukupno obveze i vlastiti izvori (3 + 4)		200.043.820,61	186.329.938,64	93,1
Izvanbilančni zapisi		16.405.573,52	17.662.806,53	107,7

Ukupnu vrijednost imovine čini nefinancijska imovina u iznosu od 100.213.271,52 eura ili 53,8 % i financijska imovina u iznosu od 86.116.667,12 eura ili 46,2 % ukupne imovine.

U odnosu na početak godine vrijednost građevinskih objekata veća je za 27.970.720,44 eura zbog značajnih ulaganja u objekte i knjigovodstvenog prijenosa završenih ulaganja s računa imovine u pripremi na račune imovine u upotrebi. Zbog navedenog je i vrijednost nefinancijske imovine u pripremi manja za 12.918.198,82 eura u odnosu na početak godine.

U okviru financijske imovine iskazana su koncem 2023. potraživanja u iznosu od 23.956.218,34 eura (ukupna potraživanja 34.021.121,97 eura umanjena za ispravak vrijednosti u iznosu od 10.064.903,63 eura), a odnose se na potraživanja za prihode poslovanja u iznosu od 20.337.525,39 eura, potraživanja od zaposlenih, za više plaćene poreze i ostala potraživanja u iznosu od 3.563.863,00 eura, potraživanja od prodaje nefinancijske imovine u iznosu od 46.698,32 eura i potraživanja za dane zajmove u iznosu od 8.131,63 eura.

Ukupne obveze zavoda za javno zdravstvo koncem 2023. iskazane su u iznosu od 19.601.776,91 euro i u odnosu na početak godine manje su za 17.779.770,80 eura ili 47,6 %.

Izvanbilančni zapisi iskazani su koncem 2023. u iznosu od 17.662.806,53 eura, a odnose se na dane i primljene instrumente osiguranja plaćanja, tuđu imovinu i opremu koju koriste zavodi za javno zdravstvo te potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova u tijeku.

U tablici broj 8 daju se podaci o ukupnim i dospjelim potraživanjima i obvezama koncem 2023., po zavodima za javno zdravstvo. Podaci o dospjelim potraživanjima i obvezama dani su iz Obveznih analitičkih podataka Bilance.

Tablica broj 8

Ukupna i dospjela potraživanja i obveze koncem 2023.,
po zavodima za javno zdravstvo

u eurima

Redni broj	Zavod za javno zdravstvo	Potraživanja		Obveze	
		Ukupna	Dospjela	Ukupne	Dospjele
	1	2	3	4	5
1.	Hrvatski zavod za javno zdravstvo	7.331.796,31	1.692.053,09	5.238.109,03	400.825,52
2.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije	397.424,29	59.243,55	285.894,92	173,59
3.	Nastavni zavod za javno zdravstvo dr. Andrija Štampar	9.552.640,90	8.076.681,35	2.590.299,95	67.604,46
4.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije – Istituto formativo di sanità pubblica della Regione Istriana	938.117,69	622.942,17	648.279,64	0,00
5.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije	1.273.620,80	661.885,43	774.803,30	26.874,96
6.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije	1.461.631,06	784.448,37	1.708.847,66	420.923,79
7.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije	2.809.008,82	1.303.195,65	1.430.542,89	52.536,79
8.	Zavod za javno zdravstvo Bjelovarsko-bilogorske županije	264.753,78	147.336,63	524.442,84	269.245,83
9.	Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije	719.017,10	535.005,37	506.920,07	170.119,51
10.	Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije	191.869,47	0,00	257.316,02	0,00
11.	Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije	2.331.928,41	57.004,12	415.442,61	0,00
12.	Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije	473.267,02	207.943,21	200.042,97	1.320,29
13.	Zavod za javno zdravstvo Ličko-senjske županije	129.360,37	104.943,90	126.449,89	0,00
14.	Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije	338.279,16	44.197,19	204.322,12	0,00
15.	Zavod za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije	51.335,82	17.082,21	245.332,89	2.985,08
16.	Zavod za javno zdravstvo Sisačko-moslavačke županije	597.796,93	229.682,56	253.094,49	0,00
17.	Zavod za javno zdravstvo Sveti Rok Virovitičko-podravске županije	228.873,36	63.945,46	511.331,94	146.630,54
18.	Zavod za javno zdravstvo Šibensko-kninske županije	691.653,32	573.750,68	1.533.555,44	1.167.055,67
19.	Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije	1.239.915,68	503.809,60	578.508,53	15.026,49
20.	Zavod za javno zdravstvo Vukovarsko-srijemske županije	862.535,65	682.816,11	226.624,27	3.477,56
21.	Zavod za javno zdravstvo Zadar	655.552,88	235.949,78	941.244,31	184.670,41
22.	Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije	1.480.743,15	1.110.784,35	400.371,13	0,00
	Ukupno	34.021.121,97	17.714.700,78	19.601.776,91	2.929.470,49

Ukupna potraživanja zavoda za javno zdravstvo (prije obračuna ispravka vrijednosti) iskazana su u iznosu od 34.021.121,97 eura, a vrijednosno značajnija su potraživanja od HZZO-a i za pružene zdravstvene usluge na tržištu (izvan ugovorenog odnosa s HZZO-om). Dospjela potraživanja su iskazana u iznosu od 17.714.700,78 eura, od čega se 6.050.789,33 eura odnosi na potraživanja Nastavnog zavoda za javno zdravstvo dr. Andrija Štampar od poslovne banke za deponirana sredstva prijašnjih godina, koja su prijavljena u stečajnu masu (stečajni postupak je u tijeku).

Od ukupno iskazanih obveza koncem 2023., na dospelje obveze se odnosi 2.929.470,49 eura ili 14,9 %. Prema podacima iz financijskih izvještaja, sedam zavoda za javno zdravstvo koncem 2023. nema dospjelih obveza.

Projekti financirani u 2023.

Revizijom zavoda za javno zdravstvo obuhvaćena su 32 projekta financirana sredstvima Europske unije ugovorene vrijednosti od 44.129.378,57 eura. Većina zavoda za javno zdravstvo provodila je projekt Centralno financiranje specijalističkog usavršavanja doktora medicine. Navedeni projekt provodi se u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., komponente Jačanje otpornosti zdravstvenog sustava. Cilj projekta je zaštititi stabilnost zdravstvenog sustava te svim građanima jamčiti kontinuiranu i kvalitetnu zdravstvenu skrb na cijelom teritoriju Republike Hrvatske.

U svrhu provedbe projekta, Ministarstvo zdravstva, Hrvatski zavod za zapošljavanje i zavodi za javno zdravstvo zaključili su tijekom 2023. ugovore o dodjeli bespovratnih sredstava. Ukupna vrijednost i prihvatljivi troškovi projekta iznose 6.226.567,52 eura te se u istom iznosu dodjeljuju i bespovratna sredstva. Ugovorima su, između ostalog, definirani ciljevi i aktivnosti projekta, tematska područja iz programa specijalizacija te ukupni troškovi za vrijeme trajanja pojedine specijalizacije prema vrstama i iznosima. Zavodi za javno zdravstvo obvezali su se osigurati sredstva za pokriće troškova za koje se naknadno utvrdi da su neprihvatljivi. Neprihvatljivi troškovi su, između ostalog, prekovremeni rad i dežurstva specijalizanata, troškovi koji se financiraju iz drugih izvora te troškovi koji nisu izravno vezani za aktivnosti specijalističkog usavršavanja doktora medicine. Trajanje provedbe projekta u zavodima za javno zdravstvo je različito i ugovoreno je od četiri do osam godina.

Provedbom navedenog projekta, zavodima za javno zdravstvo je omogućeno specijalističko usavršavanje doktora medicine u skladu s planom specijalizacija i pribavljenih suglasnosti Ministarstva zdravstva. Nakon provedenog javnog natječaja, s odabranim specijalizantima su zaključeni ugovori o radu na neodređeno vrijeme te ugovori o specijalizaciji kojima su utvrđena međusobna prava i obveze u vezi sa specijalizacijom.

Tijekom provedbe projekta zavodi za javno zdravstvo i posrednička tijela koriste *online* sustav Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (eNPOO) za podnošenje zahtjeva za nadoknadu sredstava i izvještavanje o napretku provedbe projekta. Zahtjeve za nadoknadu sredstava iz bespovratnih sredstava zavodi za javno zdravstvo mogu podnositi samo za već plaćene troškove (metoda nadoknade) koji moraju biti popraćeni odgovarajućom dokumentacijom o nastalim i potraživanim prihvatljivim troškovima projekta. Na specijalističkom usavršavanju je 45 doktora medicine (i to iz područja epidemiologije, školske i adolescentne medicine, javnog zdravstva i kliničke mikrobiologije). Provedba projekta je u tijeku, a za 2023. ostvareni su rashodi projekta u ukupnom iznosu od 1.504.536,22 eura.

Provedba drugih projekata obuhvaćenih revizijom opisana je u pojedinačnim izvješćima o obavljenoj financijskoj reviziji zavoda za javno zdravstvo.

IZRAŽENA MIŠLJENJA

Na temelju utvrđenih činjenica te pribavljenih dostatnih i primjerenih revizijskih dokaza, u izvješću o obavljenoj financijskoj reviziji za svaki zavod za javno zdravstvo izraženo je mišljenje o financijskim izvještajima i mišljenje o usklađenosti poslovanja. Kriteriji za izražavanje mišljenja bili su zakoni, drugi propisi i unutarnji akti kojima je uređen računovodstveni okvir te poslovanje zavoda za javno zdravstvo.

O financijskim izvještajima zavoda za javno zdravstvo izraženo je:

- osam bezuvjetnih
- 13 uvjetnih
- jedno nepovoljno mišljenje.

O usklađenosti poslovanja izraženo je:

- 15 bezuvjetnih
- šest uvjetnih
- jedno nepovoljno mišljenje.

Bezuvjetno mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je kada su financijski izvještaji u svim važnijim odrednicama sastavljeni u skladu s propisanim okvirom financijskog izvještavanja. Bezuvjetno mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je kada je poslovanje u svim važnijim odrednicama obavljano u skladu sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima koji su određeni kao kriteriji.

Uvjetno mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je kada su utvrđene nepravilnosti (netočnosti) koje pojedinačno ili skupno imaju značajan, ali nemaju prožimajući učinak na financijske izvještaje. Uvjetno mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je kada poslovanje u manjoj mjeri nije obavljano u skladu s propisima i unutarnjim aktima.

Nepovoljno mišljenje o financijskim izvještajima izraženo je kada su utvrđene nepravilnosti (netočnosti) koje pojedinačno ili skupno imaju značajan i prožimajući učinak na financijske izvještaje. Nepovoljno mišljenje o usklađenosti poslovanja izraženo je kada poslovanje u znatnom dijelu nije obavljeno u skladu s propisima i unutarnjim aktima koji su određeni kao kriteriji.

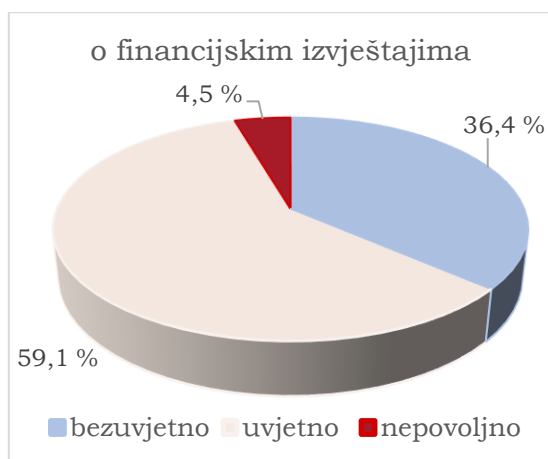
U tablici u nastavku navedena su mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja, po zavodima za javno zdravstvo, a u grafičkim prikazima broj 3 i 4 struktura izraženih mišljenja.

Tablica broj 9

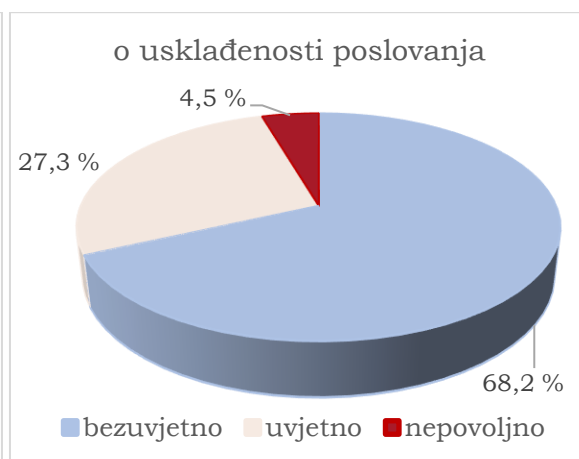
Mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja,
po zavodima za javno zdravstvo

Redni broj	Zavodi za javno zdravstvo	Mišljenja za 2023.	
		o financijskim izvještajima	o usklađenosti poslovanja
	1	2	3
1.	Hrvatski zavod za javno zdravstvo	uvjetno	bezuwjetno
2.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije	bezuwjetno	bezuwjetno
3.	Nastavni zavod za javno zdravstvo dr. Andrija Štampar	uvjetno	uvjetno
4.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije – Istituto formativo di sanita pubblica della Regione Istriana	uvjetno	bezuwjetno
5.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Osječko-baranjske županije	bezuwjetno	bezuwjetno
6.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije	uvjetno	bezuwjetno
7.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije	bezuwjetno	uvjetno
8.	Zavod za javno zdravstvo Bjelovarsko-bilogorske županije	uvjetno	bezuwjetno
9.	Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije	nepovoljno	nepovoljno
10.	Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije	uvjetno	bezuwjetno
11.	Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije	uvjetno	bezuwjetno
12.	Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije	uvjetno	uvjetno
13.	Zavod za javno zdravstvo Ličko-senjske županije	uvjetno	uvjetno
14.	Zavod za javno zdravstvo Međimurske županije	bezuwjetno	bezuwjetno
15.	Zavod za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije	uvjetno	uvjetno
16.	Zavod za javno zdravstvo Sisačko-moslavačke županije	bezuwjetno	bezuwjetno
17.	Zavod za javno zdravstvo Sveti Rok Virovitičko-podravske županije	bezuwjetno	bezuwjetno
18.	Zavod za javno zdravstvo Šibensko-kninske županije	uvjetno	uvjetno
19.	Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije	uvjetno	bezuwjetno
20.	Zavod za javno zdravstvo Vukovarsko-srijemske županije	uvjetno	bezuwjetno
21.	Zavod za javno zdravstvo Zadar	bezuwjetno	bezuwjetno
22.	Zavod za javno zdravstvo Zagrebačke županije	bezuwjetno	bezuwjetno

Struktura izraženih mišljenja

Grafički prikaz broj 3

Grafički prikaz broj 4

Za sedam zavoda za javno zdravstvo izražena su bezuvjetna mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja, a za pet zavoda za javno zdravstvo uvjetna mišljenja i o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja. Jednom zavodu za javno zdravstvo izraženo je nepovoljno mišljenje o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja. Nadalje, za osam zavoda za javno zdravstvo izražena su uvjetna mišljenja o financijskim izvještajima, a bezuvjetna o usklađenosti poslovanja, dok je jednom zavodu za javno zdravstvo izraženo bezuvjetno mišljenje o financijskim izvještajima, a uvjetno o usklađenosti poslovanja.

NALAZ REVIZIJE

Za svaki zavod za javno zdravstvo sastavljeno je izvješće o obavljenoj reviziji u kojem su, između ostalog, opisane nepravilnosti i propusti utvrđeni revizijom financijskih izvještaja i poslovanja. Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste Državni ured za reviziju dao je naloge i preporuke, čija bi provedba pridonijela realnijem iskazivanju podataka u financijskim izvještajima i većoj usklađenosti poslovanja sa zakonima, drugim propisima i unutarnjim aktima.

Nalozi su dani kad nije postupljeno u skladu sa zakonima, drugim propisima ili unutarnjim aktima. Preporuke su dane u slučaju propusta koji se ne može izravno povezati s odredbom zakona, drugih propisa ili unutarnjeg akta, ali je ocijenjeno da bi provedba preporuka mogla pridonijeti većoj odgovornosti pri upravljanju javnim sredstvima i unaprjeđenju poslovanja zavoda za javno zdravstvo.

Revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na djelokrug i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, planiranje i izvršenje plana, računovodstveno poslovanje i financijsko izvještavanje, prihode i potraživanja, rashode i rezultate poslovanja, javnu nabavu te imovinu. Za utvrđene nepravilnosti i propuste Državni ured za reviziju dao je 261 nalog i preporuku.

Zakonski predstavnici zavoda za javno zdravstvo su u očitovanju, koje je ugrađeno u izvješće o obavljenoj financijskoj reviziji, naveli objašnjenja i razloge zbog čega su i u kojim okolnostima učinjeni nepravilnosti i propusti. Također, u skladu s odredbama Zakona o Državnom uredu za reviziju, zakonski predstavnici zavoda za javno zdravstvo dužni su u roku od 60 dana od primitka izvješća o obavljenoj reviziji, dostaviti plan provedbe naloga i preporuka, s aktivnostima za otklanjanje nepravilnosti i rokovima za provedbu aktivnosti.

U nastavku su opisane značajnije nepravilnosti i propusti prema područjima u kojima su utvrđene.

– Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Zavodi za javno zdravstvo obavljaju javnozdravstvene djelatnosti na temelju odredbi Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Unutarnje ustrojstvo uređeno je statutima zavoda za javno zdravstvo. Statutima se također uređuju ovlasti i način odlučivanja tijela zavoda za javno zdravstvo te druga pitanja od značenja za obavljanje djelatnosti i poslovanje.

Tijela zavoda za javno zdravstvo su: upravno vijeće, ravnatelj, stručno vijeće, stručni kolegij, etičko povjerenstvo, povjerenstvo za lijekove i povjerenstvo za kvalitetu.

Upravno vijeće upravlja zavodima za javno zdravstvo. Odredbama članka 24. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti (Narodne novine 33/23), propisano je, između ostalog, da se u zavodima za javno zdravstvo čiji su osnivači jedinice područne (regionalne) samouprave broj članova upravnog vijeća povećava s pet na sedam i čine ga predstavnici: osnivača (predsjednik i tri člana), Republike Hrvatske (jedan član) te radnika ustanove (dva člana).

Vlada Republike Hrvatske i jedinica područne (regionalne) samouprave bili su obvezni imenovati članove upravnih vijeća u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu navedenih izmjena i dopuna Zakona, odnosno do 1. srpnja 2023. Većina županija imenovalo je još jednog predstavnika u upravno vijeće zavoda za javno zdravstvo tijekom 2023., a nekoliko županija to nije učinilo do vremena obavljanja revizije (listopad 2024.). Vlada Republike Hrvatske imenovala je svog predstavnika u upravna vijeća zavoda za javno zdravstvo u ožujku 2024.

U pojedinim zavodima za javno zdravstvo nisu osnovani stručni kolegij i povjerenstvo za lijekove ili povjerenstvo za lijekove nije održavalo sjednice.

Zakonom o zdravstvenoj zaštiti je, između ostalog, propisan način i rokovi izvješćivanja pojedinih tijela o svom radu ili o poslovanju zdravstvene ustanove. Tako je propisano da povjerenstvo za kvalitetu podnosi ravnatelju tromjesečna izvješća o svom radu, ravnatelj upravnom vijeću podnosi pisano izvješće o poslovanju zdravstvene ustanove jednom tromjesečno, a upravno vijeće podnosi osnivaču godišnje izvješće o svom radu. U nekoliko zavoda za javno zdravstvo tijela zavoda nisu sastavljala izvješća i nisu izvješćivala o svom radu odnosno o poslovanju zavoda za javno zdravstvo ili nisu izvješćivala u propisanim rokovima. Zbog navedenog, upravljačkim tijelima nije omogućeno praćenje i nadziranje rada.

Državni ured za reviziju je zavodima za javno zdravstvo kod kojih su utvrđene navedene nepravilnosti naložio osnivanje tijela te izvješćivanje o radu tijela na način kako je propisano odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Zavodi za javno zdravstvo uz statut donose opće akte kojima se uređuju pojedina područja poslovanja. Tako se unutarnjim aktima uređuje i sistematizacija radnih mjesta s potrebnim brojem zaposlenika na svakom radnom mjestu. Svi zavodi za javno zdravstvo donijeli su pravilnike o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, ali pojedinima nije utvrđen potreban broj zaposlenika po radnim mjestima, a time ni ukupan broj zaposlenika na razini zavoda za javno zdravstvo.

Državni ured za reviziju preporučio je utvrditi potreban broj zaposlenika po radnim mjestima odnosno utvrditi ukupan broj zaposlenika koji će osigurati obavljanje poslova iz djelokruga zavoda za javno zdravstvo.

Nabava i distribucija cjepiva

Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, koncem 2023., na zalihama je bila ukupno 1 413 451 doza cjepiva, od čega se 830 665 doza odnosi na cjepiva protiv bolesti COVID-19, a 582 786 na ostala cjepiva.

Početakom 2023. na zalihi je bilo 2 910 288 doza cjepiva protiv bolesti COVID-19, tijekom godine ukupno je zaprimljeno na skladište 867 640 doza, utrošeno je (distribucijom županijskim zavodima za javno zdravstvo i u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo) 238 778 doza, otpisano je 2 654 645 doza, donirano je (donacije sa skladišta) 53 840 doza te je koncem 2023. na stanju bilo 830 665 doza cjepiva, procijenjene vrijednosti (prema prosječnoj cijeni) od 13.789.039,00 eura.

Navedena cjepiva su nabavljena na temelju sporazuma i dodatka sporazumima o kupnji i opskrbi cjepivima protiv bolesti COVID-19, koje je Europska komisija zaključila prijašnjih godina s dobavljačima u ime i za države članice Europske unije u cilju sprječavanja i suzbijanja epidemije bolesti COVID-19. Dokumentacija u vezi s nabavom navedenog cjepiva nije obuhvaćena financijskom revizijom Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo s obzirom na to da ima oznaku tajnosti. Zaključkom Vlade Republike Hrvatske iz prosinca 2020., donesen je Plan uvođenja, provođenja i praćenja cijepjenja protiv bolesti COVID-19 u Republici Hrvatskoj.

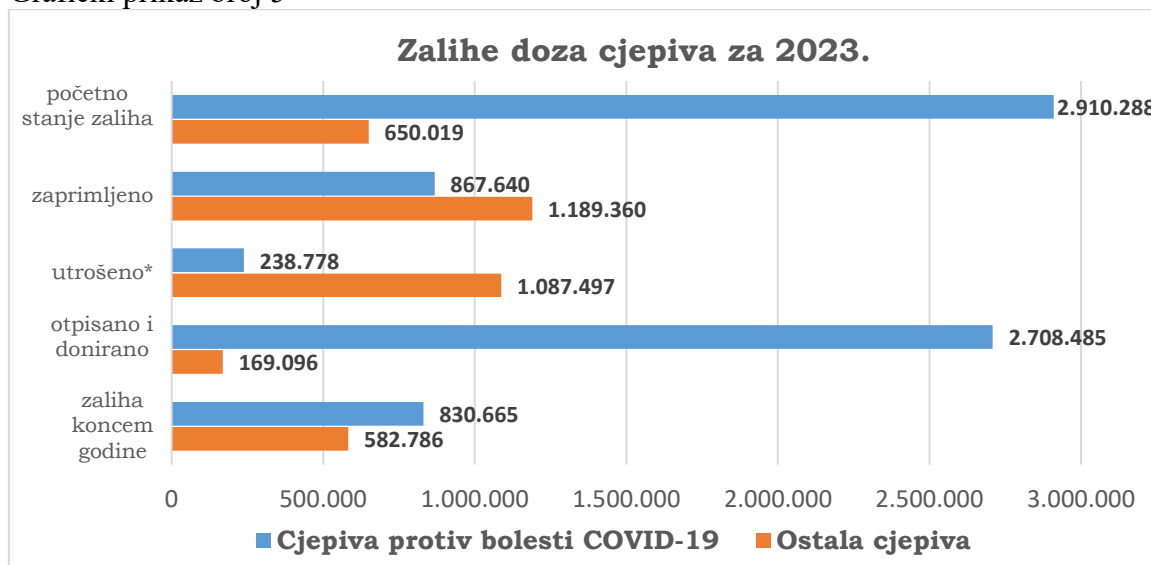
Pojedinačnim zaključcima Vlade Republike Hrvatske donesenima od 2020. do 2023., ministar zdravstva ovlašten je u ime Republike Hrvatske potpisati narudžbe za kupnju cjepiva protiv bolesti COVID-19 putem narudžbenica (Order Form). Financijska sredstva potrebna za provedbu navedenog Plana osigurana su u financijskom planu HZZO-a, koji sredstva doznačuje Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo na temelju zahtjeva na kojima je specificiran iznos po dobavljačima. Po primitku sredstava, Hrvatski zavod za javno zdravstvo podmiruje obveze prema dobavljačima cjepiva protiv bolesti COVID-19. Sva cjepiva skladište se u ugovorenom skladištu veledrogerije, koja provodi distribuciju cjepiva prema županijskim zavodima za javno zdravstvo.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, u 2021. utrošeno je 85,8 % nabavljenih doza cjepiva protiv bolesti COVID-19, otpisano je 2,8 % i donirano 8,4 %. U 2022. ukupno je utrošeno 33,1 %, otpisano je 9,5 % i donirano 10,1 % nabavljenih doza cjepiva, a u 2023. ukupno je utrošeno 6,3 % doza cjepiva, otpisano je 70,3 % i donirano 1,4 % doza cjepiva (podaci o donacijama odnose se na donacije s centralnog skladišta Republike Hrvatske).

Nadalje, prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, početkom 2023. na zalihi je bilo 650 019 doza ostalih cjepiva, ukupno je na skladište zaprimljeno 1 189 360 doza, utrošeno je (distribucijom županijskim zavodima za javno zdravstvo i u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo) 1 087 497 doza, otpisano je 169 096 doza (najviše cjepivo protiv gripe 151 910 doza) te je koncem 2023. na zalihi bilo 582 786 doza raznovrsnih cjepiva u vrijednosti od 9.237.698,16 eura. Cjepiva se nabavljaju na temelju trogodišnjih programa cijepjenja i godišnjih provedbenih programa. Financijska sredstva za nabavu cjepiva osigurava HZZO na temelju Sporazuma o osiguranju financijskih sredstava za nabavu, pohranu i distribuciju cjepiva u razdoblju 2022. – 2024. i Dodatka Sporazumu. Sastavni dio Sporazuma je Iskaz potreba po vrstama cjepiva kojim je utvrđen potreban broj doza cjepiva i godišnja vrijednost po vrstama cjepiva. Sva cjepiva skladište se u ugovornom skladištu veledrogerije (koje je ujedno i centralno skladište cjepiva za Republiku Hrvatsku), iz kojeg se obavlja distribucija cjepiva prema županijskim zavodima za javno zdravstvo i HZJZ-u. Za praćenje zaliha cjepiva u centralnom skladištu (veledrogerije) ustrojen je sustav e-CEZDLIH, koji osigurava podatke o vrsti, količini, distribuciji, utrošku i otpisu cjepiva. Županijski zavodi za javno zdravstvo obvezni su voditi evidencije o dobivenim i utrošenim cjepivima te sami snose troškove zbrinjavanja otpisanog cjepiva. Također, županijski zavodi za javno zdravstvo šalju Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo mjesečna izvješća o potrošnji cjepiva u kojima je vidljivo i stanje njihovih zaliha cjepiva.

U grafičkom prikazu u nastavku daju se podaci o zalihama doza cjepiva za 2023.

Grafički prikaz broj 5

*distribucijom županijskim zavodima za javno zdravstvo i u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo

Iako je praćenje nabave, distribucije i stanja zalihe cjepiva u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo određeno, između ostalog, trogodišnjim programom cijepljenja i Iskazom potreba po vrstama cjepiva, unutarnji akt kojim bi se objedinila sva pravila u cilju učinkovitijeg upravljanja zalihama nije donesen. Navedenim unutarnjim aktom potrebno je, između ostalog, utvrditi procedure i kriterije vezano za otpis (rashod) zaliha cjepiva, definirati odgovornosti u postupku otpisa cjepiva, pribavljati obrazloženja razloga otpisa, osigurati izvještavanje o otpisu cjepiva te koordinaciju sa županijskim zavodima za javno zdravstvo, što bi doprinijelo boljem praćenju potrošnje cjepiva.

- **Unaprjeđenje sustava evidentiranja nabave i utroška cjepiva**

Osim toga, u izvješću o obavljenoj financijskoj reviziji Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, Ured je skrenuo pozornost na evidentiranje nabave i distribucije cjepiva u poslovnim knjigama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i županijskih zavoda za javno zdravstvo. Navedene činjenice nisu utjecale na izražavanje mišljenja, ali će, prema ocjeni Državnog ureda za reviziju, u narednim godinama imati utjecaj na knjigovodstveno evidentiranje nabave i distribucije cjepiva u skladu s propisima.

U skladu s odredbama članka 130. Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Hrvatski zavod za javno zdravstvo obavlja i poslove planiranja, praćenja i evaluiranja provođenja obveznih imunizacija, uključujući nabavu, skladištenje i distribuciju cjepiva za potrebe Republike Hrvatske. Tijekom 2023. nabavljena su cjepiva ukupne vrijednosti od 62.487.729,42 eura, od čega se na cjepiva protiv bolesti COVID-19 odnosi 44.346.985,58 eura, za provođenje programa obveznog cijepljenja 17.979.043,84 eura te cjepiva protiv bolesti majmunskih boginja 161.700,00 eura. Cjepiva su nabavljena većim dijelom za distribuciju županijskim zavodima za javno zdravstvo, a manjim dijelom za potrebe Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. Sva cjepiva skladište se u skladištu veletrgovine (koje je ujedno i centralno skladište cjepiva za Republiku Hrvatsku), iz kojeg se obavlja distribucija cjepiva prema županijskim zavodima za javno zdravstvo. Županijski zavodi za javno zdravstvo cjepiva drže u skladištima i jedan dio koriste za svoje potrebe, a dio dalje distribuiraju liječnicima primarne zdravstvene zaštite u domovima zdravlja, bolnicama i drugim zdravstvenim radnicima koji sudjeluju u procesu cijepljenja.

Hrvatski zavod za javno zdravstvo je u svojim poslovnim knjigama evidentirao rashode za cjepiva u trenutku nabave prema računima dobavljača i u visini nabavne vrijednosti, umjesto kao zaliha cjepiva u trenutku nabave, a rashod po utrošku odnosno distribuciji cjepiva. Županijski zavodi za javno zdravstvo vode pomoćnu evidenciju o primljenim i utrošenim količinama/dozama cjepiva koja dobivaju od Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo. Uz dostavu cjepiva od Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo županijski zavodi za javno zdravstvo ne dobivaju podatke o njihovim vrijednostima te poslovni događaji u vezi s primljenim i utrošenim cjepivima te vrijednosti zaliha cjepiva nisu evidentirani u njihovim poslovnim knjigama.

S obzirom na to da vrijednost nabavljenog cjepiva za preraspodjelu županijskim zavodima za javno zdravstvo nije rashod ostvaren za potrebe poslovanja Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, a radi realnog evidentiranja rashoda i zaliha cjepiva u poslovnim knjigama svih sudionika nabave, distribucije i korištenja cjepiva, Državni ured za reviziju je preporučio Ministarstvu financija propisati način evidentiranja nabave i distribucije cjepiva u poslovnim knjigama Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo i županijskih zavoda za javno zdravstvo. Ministarstvo financija je u studenome 2024. donijelo Uputu za provođenje knjigovodstvenih evidencija nabave i distribucije cjepiva kod Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo, HZZO-a i županijskih zavoda za javno zdravstvo, s primjenom od 1. siječnja 2025.

– Sustav unutarnjih kontrola

Sustav unutarnjih kontrola uspostavlja se radi osiguranja postupanja u skladu s načelom dobrog financijskog upravljanja. Propisi kojima je uređen sustav unutarnjih kontrola su, između ostalog, Zakon o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 78/15 i 102/19), Zakon o fiskalnoj odgovornosti (Narodne novine 111/18 i 83/23), Pravilnik o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (Narodne novine 58/16) te Pravilnik o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru (Narodne novine 42/16 i 77/19).

Sustav unutarnjih kontrola je skup načela, metoda i postupaka unutarnjih kontrola koji uspostavlja odgovorna osoba institucije u svrhu osiguranja pravilnog, etičnog i učinkovitog upravljanja sredstvima. Odgovorna osoba institucije treba uspostaviti kontrole koje uključuju pisana pravila, procedure, postupke i druge mjere ili aktivnosti radi smanjenja rizika na prihvatljivu razinu, a u svrhu ostvarenja poslovnih ciljeva. Postupci i metode unutarnjih kontrola zavoda za javno zdravstvo utvrđeni su unutarnjim aktima, odnosno pravilnicima i procedurama. Donesena je većina unutarnjih akata koji su potrebni za redovan rad zavoda za javno zdravstvo.

Prema odredbama Pravilnika o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru zavodi za javno zdravstvo nisu obveznici uspostave unutarnje revizije. Unutarnju reviziju Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo obavlja Samostalna služba za unutarnju reviziju ustrojena u Ministarstvu zdravstva, koja je u 2023. obavila unutarnju reviziju Izvršenja financijskog doprinosa iz Fonda solidarnosti Europske unije za financiranje operacije odgovora na veliku javnozdravstvenu krizu uzrokovanu pandemijom bolesti COVID-19 u Republici Hrvatskoj početkom 2020. Unutarnjom revizijom nisu utvrđene nepravilnosti. Unutarnju reviziju Zavoda za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije provodi Zajednička jedinica za unutarnju reviziju u sustavu zdravstva Koprivničko-križevačke županije, a u svim drugim županijskim zavodima za javno zdravstvo obavlja unutarnja revizija uspostavljena u županijama.

U skladu s odredbama Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru i Zakona o ustanovama, zavodi za javno zdravstvo dužni su uspostaviti sustav komunikacije s građanima odnosno s korisnicima usluga kako bi pravodobno i istinito obavještavali javnost o obavljanju djelatnosti ili dijela djelatnosti za koje su osnovani te o uvjetima i načinu pružanja svojih usluga. Jedan od načina informiranja su objave putem mrežnih stranica, na način i pod uvjetima propisanim Zakonom o pravu na pristup informacijama (Narodne novine 25/13, 85/15 i 69/22). Prema odredbama navedenog Zakona, zavodi za javno zdravstvo su obvezni na mrežnim stranicama, između ostalog, objavljivati zakone i druge propise koji se odnose na njihovo područje rada, opće akte i odluke kojima se utječe na interese korisnika, godišnje planove, programe, strategije, upute, izvješća o radu, financijska izvješća, financijski plan i izvješća o izvršenju financijskog plana, zaključke sa službenih sjednica tijela i službene dokumente usvojene na tim sjednicama. Obveza objave financijskih planova te polugodišnjih i godišnjih izvještaja o izvršenju financijskih planova propisana je i odredbama Zakona o proračunu.

Nekoliko zavoda za javno zdravstvo na svojim mrežnim stranicama nije objavilo zakone i druge propise koji se odnose na njihovo područje rada, opće akte i odluke kojima se utječe na interese korisnika, cjenik usluga, godišnje programe i izvješća o radu, financijski plan i izvješća o izvršenju financijskog plana, informacije o dodijeljenim donacijama, zapisnike sa sjednica upravnih vijeća te dokumentaciju i informacije o postupcima javne nabave. Zbog navedenog, javnost nije potpuno i pravodobno informirana o pojedinim područjima poslovanja te uvjetima i načinu pružanja usluga.

Prema odredbama Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, zavodi za javno zdravstvo trebaju usvojiti etički kodeks i utvrditi situacije potencijalnih sukoba interesa i mjera za njihovo sprečavanje te imenovati povjerenika za etiku. Također, etički kodeks treba objaviti na mrežnim stranicama ili na drugi prikladan način te s njime treba upoznati zaposlenike. Nekoliko zavoda za javno zdravstvo nije donijelo etički kodeks, nije imenovan povjerenik za etiku i nije utvrđen način postupanja po prijavljenim situacijama neetičnog ponašanja. Etički kodeks jednog zavoda za javno zdravstvo nije objavljen na mrežnim stranicama, a zaposlenici nisu upoznati s njime.

Državni ured za reviziju je zavodima za javno zdravstvo kod kojih su utvrđene navedene nepravilnosti naložio na mrežnim stranicama objavljivati dokumente i informacije u skladu s odredbama Zakona o pravu na pristup informacijama i Zakona o proračunu. Također je naložio donijeti etički kodeks te ga objaviti na svojim mrežnim stranicama, kao i imenovati povjerenika za etiku u skladu s odredbama Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru.

– Planiranje i izvršenje plana

Zavodi za javno zdravstvo obvezni su sastavljati financijski plan te polugodišnji i godišnji izvještaj o izvršenju financijskog plana prema odredbama Zakona o proračunu, pravilnika donesenih na temelju navedenog Zakona i prema uputama Ministarstva financija za izradu državnog proračuna, odnosno proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Financijski plan zavoda za javno zdravstvo za 2023. treba sadržavati opći i posebni dio te obrazloženje financijskog plana. U posebnom dijelu financijskog plana rashodi i izdaci se raspoređuju u programe koji se sastoje od aktivnosti i projekata. U obrazloženju posebnog dijela financijskog plana, koji se sastoji od obrazloženja programa daje se obrazloženje aktivnosti i projekata zajedno s ciljevima i pokazateljima uspješnosti iz akata strateškog planiranja i godišnjeg programa rada. Propisan je i sadržaj izvještaja o izvršenju financijskog plana.

Nepravilnosti i propusti u području planiranja i izvršenja plana utvrđeni su kod većeg broja zavoda za javno zdravstvo.

Svi zavodi za javno zdravstvo donijeli su financijski plan za 2023., a tijekom godine i nekoliko izmjena i dopuna financijskog plana. Također, doneseni su godišnji izvještaji o izvršenju financijskog plana. Financijski planovi i izvještaji o izvršenju financijskih planova sadrže prikaz planiranih odnosno ostvarenih prihoda i rashoda, ali ne sadrže obrazloženja financijskih planova i obrazloženja izvještaja o izvršenju financijskih planova ili u obrazloženju nisu navedeni podaci o ciljevima i planiranim odnosno ostvarenim pokazateljima uspješnosti ostvarenja ciljeva po aktivnostima i projektima. Nadalje, izmjene i dopune financijskih planova te godišnji izvještaji o izvršenju financijskih planova nisu podneseni upravnom vijeću na usvajanje. Iako pojedini zavodi za javno zdravstvo kontinuirano ostvaruju vrijednosno značajne iznose manjka ili viška prihoda koji ne mogu podmiriti odnosno utrošiti do kraja proračunske godine, financijski plan ne sadrži višegodišnji plan uravnoteženja. Prema odredbama članka 37. Zakona o proračunu, ako proračunski korisnici ne mogu preneseni višak ili manjak prihoda iskoristiti ili pokriti u jednoj proračunskoj godini, korištenje viška ili pokriće manjka planira se višegodišnjim planom uravnoteženja za razdoblje za koje se financijski plan donosi.

Prema odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti i Zakona o ustanovama, upravno vijeće zdravstvene ustanove donosi program rada i razvoja i nadzire njegovo izvršenje. Programom rada i razvoja planiraju se poslovi i programi za određeno razdoblje i trebali bi biti podloga za izradu godišnjih financijskih planova kojima se planiraju sredstva za njihovu provedbu. Većina zavoda za javno zdravstvo donijela je programe rada i razvoja, ali pojedini nisu podneseni upravnom vijeću na usvajanje. Pojedini programi rada sadrže samo opisno planirane aktivnosti, ali ne sadrže financijska sredstva potrebna za njihovu realizaciju.

Nadalje, pojedini programi rada i razvoja nisu sveobuhvatni jer ne obuhvaćaju podatke o planiranim aktivnostima svih organizacijskih jedinica. Pojedini zavodi nisu donijeli program rada i razvoja ili ga nisu donijeli prije početka godine na koju se odnosi.

U okviru rashoda za usluge zavodi za javno zdravstvo iskazali su rashode za usluge tekućeg i investicijskog održavanja za 2023. u iznosu od 3.282.881,54 eura. Navedeni rashodi odnose se na tekuće i investicijsko održavanje prostora, medicinske i nemedicinske opreme, prijevoznih sredstava te na informatizaciju zdravstvene djelatnosti. Veći broj zavoda za javno zdravstvo nije donio plan tekućeg i investicijskog održavanja objekata, opreme i postrojenja, s podacima o vrsti i lokaciji radova i usluga, izvorima financiranja te određivanju prioriteta sa svrhom jednakog razvijanja pojedinih odjela uzimajući u obzir postojeće stanje po odjelima, opremljenost odjela te ulaganja u prethodnim godinama.

Državni ured za reviziju je za utvrđene nepravilnosti u procesima planiranja i izvršavanja plana naložio postupati u skladu s propisima koji uređuju ovo područje.

– Računovodstveno poslovanje i financijsko izvještavanje

Zavodi za javno zdravstvo vode poslovne knjige prema propisima o proračunskom računovodstvu. Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 124/14, 115/15, 87/16, 3/18, 126/19 i 108/20 – na snazi do 30. prosinca 2023.) propisano je, između ostalog, organizacija knjigovodstva, ustrojavanje i vođenje poslovnih knjiga, načela iskazivanja prihoda i primitaka, rashoda i izdataka, imovine, obveza i vlastitih izvora, popis imovine i obveza te sadržaj Računskog plana. Nepravilnosti u vezi s računovodstvenim poslovanjem utvrđene su kod većine zavoda za javno zdravstvo, a odnose se na ustrojavanje i vođenje poslovnih knjiga, evidentiranje poslovnih događaja te popis imovine i obveza.

Poslovne knjige su skup evidencija kojima se osiguravaju podaci i informacije o poslovanju obveznika primjene proračunskog računovodstva, a vode se po načelu urednosti i ažurnosti. Osnovne poslovne knjige su dnevnik i glavna knjiga. Pomoćne poslovne knjige su analitičke knjigovodstvene evidencije i druge pomoćne evidencije za potrebe nadzora i praćenja poslovanja. Svi zavodi za javno zdravstvo vode dnevnik i glavnu knjigu. U glavnoj knjizi pojedinih zavoda za javno zdravstvo podaci o poslovnim promjenama nastalim na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima dijelom su evidentirani bez opisa sadržaja i datuma nastanka poslovnog događaja, što otežava praćenje poslovnih događaja i kontrolu.

Evidentiranje poslovnih događaja u poslovnim knjigama temelji se na vjerodostojnim, istinitim, urednim i prethodno kontroliranim knjigovodstvenim ispravama. Isprava za knjiženje je uredna kada se iz nje nedvosmisleno može utvrditi mjesto i vrijeme nastanka poslovne promjene povodom koje je sastavljena. Vjerodostojna je isprava koja potpuno i istinito odražava nastali poslovni događaj. Utvrđeno je da za pojedina potraživanja zavodi za javno zdravstvo ne raspolažu dokumentacijom na temelju koje su potraživanja evidentirana u poslovnim knjigama. Nadalje, pojedini rashodi evidentirani su na temelju računa dobavljača koji ne sadrže specifikaciju usluga te nije vidljiva vrsta, obujam i datum kada su ugovorene usluge obavljene, zbog čega se ne može potvrditi da je poslovni događaj nastao. U pravilu se to odnosi na usluge za koje su dobavljači ispostavili mjesečne račune u paušalnim iznosima. Također, kod nekih zavoda za javno zdravstvo koji su obavljali poslovanje gotovim novcem, blagajnički izvještaji, uplatnice i isplatnice nije potpisala osoba zadužena za kontrolu koja svojim potpisom treba potvrditi da je dokument za uplatu ili isplatu iz blagajne ispravan.

Zavodi za javno zdravstvo su kod evidentiranja imovine, obveza i vlastitih izvora te prihoda, primitaka, rashoda i izdataka obvezni primjenjivati brojčane oznake i nazive računa propisane Računskim planom. Uočeno je da pojedini prihodi (prihodi od dopunskog zdravstvenog osiguranja i prihodi od pomoći) te rashodi (rashodi za prekovremeni rad, službena putovanja, reprezentaciju, rashodi za nabavu nefinancijske imovine) nisu evidentirani na odgovarajućim računima Računskog plana te su pogrešno iskazani i u financijskim izvještajima. Također, nabava nefinancijske imovine u razdoblju stjecanja do stavljanja u uporabu (aktiviranja) nije evidentirana u okviru propisanih računa imovine u pripremi, nego izravno na računima imovine u uporabi. Zbog navedenog, ispravak vrijednosti nefinancijske imovine pogrešno je obračunan na vrijednost imovine za koju ulaganja nisu završena.

Revizijom su utvrđene i nepravilnosti kod evidentiranja potraživanja od HZZO-a. Zavodi za javno zdravstvo i HZZO zaključuju ugovore kojima se uređuju međusobna prava i obveze u vezi s provođenjem primarne i specijalističko-dijagnostičke zdravstvene zaštite. Na temelju zaprimljenih i likvidiranih računa zavoda za javno zdravstvo, HZZO obavlja usklađenje ugovorenih i obračunanih usluga zdravstvene zaštite, odnosno konačni obračun limita i izvršenja rada za određenu godinu sa stanjem na 31. prosinca, o čemu sastavlja zapisnik. U poslovnim knjigama pojedinih zavoda za javno zdravstvo nisu evidentirani obračunani prihodi i potraživanja od HZZO-a temeljem ispostavljenih računa za obavljene zdravstvene usluge ili su evidentirana potraživanja iznad ugovorenog maksimalnog iznosa koje HZZO nije priznao te ih je trebalo isknjižiti iz poslovnih knjiga. Nadalje, utvrđeno je da podaci o potraživanjima evidentirani u poslovnim knjigama nisu istovjetni podacima iz Zapisnika o usklađenju s HZZO-om.

Zavodi za javno zdravstvo iskazali su rashode za nabavu lijekova te medicinskog i laboratorijskog potrošnog materijala u iznosu od 76.640.331,82 eura, koji čine 27,4 % ukupno ostvarenih rashoda i izdataka za 2023. Kao proračunski korisnici u djelatnosti zdravstva, obvezni su voditi analitičko knjigovodstvo medicinskog potrošnog materijala i lijekova po vrsti, količini i vrijednosti, a u glavnoj knjizi nabavu i utrošak navedene kratkotrajne imovine evidentirati na analitičkim računima imovine (zalihe za obavljanje djelatnosti). Također, rashode za medicinski potrošni materijal i lijekove obvezni su u glavnoj knjizi evidentirati u trenutku utroška. Revizijom je utvrđeno da u glavnoj knjizi većeg broja zavoda za javno zdravstvo nisu evidentirane zalihe za medicinski potrošni materijal i lijekove, a da su rashodi evidentirani u trenutku nabave, prema ulaznim računima dobavljača, umjesto u trenutku utroška. Pojedini zavodi nisu ustrojili analitičku evidenciju medicinskog potrošnog materijala i lijekova, pojedini su ustrojili, ali evidencije ne osiguravaju podatke o stanju zaliha jer se nabava i utrošak evidentira po količini, a ne i po vrijednosti. Kod pojedinih zavoda analitičke evidencije osiguravaju sve podatke o nabavljenom materijalu, ali ne i o utrošenom, a kod pojedinih se istovremeno s nabavom materijala evidentira i utrošak u istoj vrijednosti. Dio zavoda za javno zdravstvo kod kojih su utvrđene nepravilnosti u vezi s evidentiranjem rashoda i zaliha nije ni popisom imovine i obveza popisao neutrošene zalihe medicinskog potrošnog materijala i lijekova, kako bi se za vrijednost neutrošenih zaliha umanjili rashodi i evidentiralo stanje zaliha na računima imovine, dok su pojedini zavodi popisali, ali za vrijednost utvrđenih zaliha nisu umanjili rashodi niti je evidentirana vrijednost zaliha. Zbog navedenog, rashodi za medicinski potrošni materijal i lijekove te stanje zaliha nisu realno iskazani ni u financijskim izvještajima.

U poslovnim knjigama pojedinih zavoda za javno zdravstvo, u okviru izvanbilančnih zapisa nisu evidentirani instrumenti osiguranja plaćanja, potencijalne obveze po sudskim sporovima u tijeku i tuđa imovina dobivena na korištenje. Zbog navedenog, nije osigurano praćenje njihovog mogućeg utjecaja na pojedine pozicije bilance.

Zavodi za javno zdravstvo obavili su popis imovine i obveza, ali je kod pojedinih utvrđeno da obavljeni popis nije cjelovit jer ne obuhvaća dio imovine i izvanbilančne zapise. Potraživanja i obveze popisani su prema skupinama računa iz glavne knjige, a izvodi otvorenih stavaka, koji su potrebni za usklađivanje potraživanja i obveza s dužnicima i vjerovnicima nisu upućivani. Popisne liste sadrže opisne podatke o imovini, ali ne sadrže podatke o imovini u naturalnim i novčanim izrazima zbog čega je otežana usporedba s podacima iz analitičkih evidencija dugotrajne imovine i glavne knjige. Zbog navedenog, nije postignuta osnovna svrha popisa imovine i obveza, a to je usklađenje knjigovodstvenog stanja i stanja utvrđenog popisom.

Nepravilnosti u vezi s računovodstvenim poslovanjem utječu na točnost i realnost financijskih izvještaja, a osnovna svrha financijskih izvještaja je dati informacije o financijskom položaju i uspješnosti postavljenih ciljeva.

Zavodi za javno zdravstvo sastavili su propisane financijske izvještaje. Nepravilnosti se odnose na Bilješke uz Izvještaj o prihodima i primicima, rashodima i izdacima, koje ne sadrže potrebna obrazloženja za vrijednosno značajnija odstupanja pojedinih stavki u odnosu na ostvarenje prethodne godine te Bilješke uz Izvještaj o obvezama, koje ne sadrže razloge koji su doveli do stanja dospjelih obveza na kraju godine i prekoračenja rokova plaćanja obveza.

Zavodima za javno zdravstvo kod kojih su utvrđene nepravilnosti i propusti u računovodstvenom poslovanju i sastavljanju financijskih izvještaja, Državni ured za reviziju dao je naloge i preporuke u vezi s vođenjem poslovnih knjiga, evidentiranjem poslovnih događaja i obavljanjem popisa imovine i obveza, u cilju iskazivanja točnih i potpunih podataka u financijskim izvještajima.

– Prihodi i potraživanja

Zavodi za javno zdravstvo ostvarili su za 2023. ukupne prihode i primitke u iznosu od 278.890.049,97 eura. Vrijednosno najznačajnije prihode zavodi za javno zdravstvo ostvaruju od HZZO-a. Za 2023. ovi prihodi su ostvareni u iznosu od 144.784.373,24 eura, od čega se na prihode Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo odnosi 93.398.206,76 eura, a na županijske zavode za javno zdravstvo 51.386.166,48 eura.

Uz navedeno, značajni su i vlastiti prihodi koji su ostvareni u iznosu od 42.192.425,01 euro. Prema odredbama Zakona o proračunu, vlastiti prihodi su prihodi koje proračunski korisnici ostvaruju od obavljanja poslova na tržištu i u tržišnim uvjetima. Godišnjim zakonima o izvršavanju državnog proračuna, kao i većinom odluka jedinica područne (regionalne) samouprave o izvršavanju proračuna određeno je izuzeće od obveze uplate ovih prihoda u nadležni proračun, uz obvezu da osnivače izvješćuju o njihovu korištenju. Zavodi za javno zdravstvo vlastite prihode ostvaruju pružanjem zdravstvenih usluga ustanovama, pravnim i fizičkim osobama te građanima (usluge sanitarnih pregleda, cijepljenja, zdravstvenog nadzora, utvrđivanja zdravstvene ispravnosti i kvalitete vode, zraka, hrane i predmeta opće uporabe u proizvodnji i prometu, mikrobiološke usluge i analize te usluge dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije). Prema odredbama Zakona o proračunu, upravljačko tijelo proračunskog korisnika donosi odluku ili pravilnik kojima se uređuje ostvarivanje i korištenje nenamjenskih donacija i vlastitih prihoda, a koji mora biti u skladu s pravilnikom odnosno aktom nadležnog ministarstva ili osnivača proračunskog korisnika.

Nepravilnosti su utvrđene kod nekoliko zavoda za javno zdravstvo koji nisu donijeli unutarnji akt o ostvarenju i korištenju vlastitih prihoda ili je unutarnji akt donio ravnatelj, a trebalo ga je donijeti upravno vijeće.

Ukupna potraživanja zavoda za javno zdravstvo (prije obračuna ispravka vrijednosti) iskazana su u iznosu od 34.021.121,97 eura, a vrijednosno značajnija su potraživanja od HZZO-a i za pružene zdravstvene usluge na tržištu (izvan ugovorenog odnosa s HZZO-om).

Dospjela potraživanja su iskazana u iznosu od 17.714.700,78 eura, od čega se 6.050.789,33 eura odnosi na potraživanja Nastavnog zavoda za javno zdravstvo dr. Andrija Štampar od poslovne banke za deponirana sredstva prijašnjih godina koja su prijavljena u stečajnu masu (stečajni postupak je u tijeku). Jedan zavod za javno zdravstvo nije poduzimao sve raspoložive mjere za naplatu dospjelih potraživanja. Opomene su upućene manjem broju dužnika, a za naplatu potraživanja nisu korištene zadužnice pribavljene na temelju zaključenih ugovora o pružanju usluga. Prema odredbi članka 51. Zakona o proračunu, proračunski korisnici su odgovorni za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti.

Državni ured za reviziju naložio je donošenje unutarnjeg akta o ostvarenju i korištenju vlastitih prihoda te poduzimanje raspoloživih mjera za potpunu i pravodobnu naplatu potraživanja, u skladu s odredbama Zakona o proračunu.

– Rashodi i rezultat poslovanja

Zavodi za javno zdravstvo koriste sredstva za izvršavanje planiranih zadataka i ciljeva utvrđenih svojim statutima, programima rada i razvoja te financijskim planovima. Značajniji rashodi zavoda za javno zdravstvo odnose se na materijalne rashode (rashodi za medicinski potrošni materijal i lijekove te drugi rashodi) koji su ostvareni u iznosu od 102.820.326,50 eura ili 36,8 % i rashode za zaposlene koji su ostvareni u iznosu od 85.421.384,69 eura ili 30,5 % ukupnih rashoda i izdataka.

Nepravilnosti u ovom području odnose se na rashode za zaposlene i rezultat poslovanja.

Rashodi za zaposlene odnose se na rashode za brutoplaće (plaće za redovni rad, prekovremeni rad i plaće za posebne uvjete rada), doprinose na plaće i druge rashode za zaposlene. Udjel rashoda za zaposlene u ukupnim rashodima i izdacima u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo je 7,3 %, a kod županijskih zavoda za javno zdravstvo od 49,4 % do 69,9 %. Plaće za posebne uvjete rada odnose se na posebnu nagradu za rad s oboljelima od bolesti COVID-19, a isplaćivane su na temelju Odluke o posebnoj nagradi radnicima u sustavu zdravstva koji obavljaju poslove vezane za pružanje zdravstvene skrbi pacijentima oboljelima od bolesti COVID-19 (Narodne novine 136/20), koja se primjenjuje od 10. prosinca 2020. Zavodi za javno zdravstvo mjesečno izvještavaju HZZO o djelatnostima i zaposlenicima koji pružaju skrb oboljelima od bolesti COVID-19, broju odrađenih sati te troškovima (bruto uvećano za doprinos na plaću). Većina zavoda za javno zdravstvo je zaposlenicima koji rade s osobama oboljelima od bolesti COVID-19 isplaćivala posebnu nagradu i nakon 11. svibnja 2023. kada je proglašen kraj epidemije bolesti COVID-19 s obrazloženjem da, po proglašenju prestanka epidemije, spomenuta Odluka nije ukinuta. Nakon prestanka epidemije, i nadalje se obavljala dijagnostika i testiranje na COVID-19, a HZZO je tijekom cijelog razdoblja refundirao troškove isplate.

U okviru brutoplaća iskazani su rashodi za prekovremeni rad u iznosu od 1.445.154,48 eura. Zakonom o radu (Narodne novine 93/14, 127/17, 98/19, 151/22, 46/23 i 64/23 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), propisano je da u slučaju više sile, izvanrednog povećanja opsega poslova i u drugim sličnim slučajevima prijeke potrebe, radnik je na pisani zahtjev poslodavca dužan raditi duže od punog, odnosno nepunog radnog vremena (prekovremeni rad). Ako radnik radi prekovremeno, ukupno trajanje rada radnika ne smije biti duže od pedeset sati tjedno. Prekovremeni rad pojedinog radnika ne smije trajati duže od sto osamdeset sati godišnje, osim ako je ugovoreno kolektivnim ugovorom, u kojem slučaju ne smije trajati duže od dvjesto pedeset sati godišnje. Kolektivnim ugovorom za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja nije određena mogućnost trajanja prekovremenog rada zaposlenika iznad sto osamdeset sati godišnje.

Propusti u vezi s trajanjem prekovremenih sati utvrđeni su u većini zavoda za javno zdravstvo, u kojima je 1 067 zdravstvenih zaposlenika i zaposlenika na administrativno-tehničkim poslovima ostvarilo ukupno 77 666 prekovremenih sati, od kojih su 94 zaposlenika ostvarila od dva do 599 sati godišnje više od propisanih 180 sati godišnje.

Državni ured za reviziju naložio je poduzeti aktivnosti u cilju organiziranja prekovremenog rada zaposlenika u okviru propisanog ograničenja godišnjeg broja sati rada u skladu s odredbama Zakona o radu i Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja.

Uz navedeno, u nekoliko zavoda za javno zdravstvo, pri obračunu plaća za pojedine nezdravstvene zaposlenike, primijenjeni su veći koeficijenti složenosti poslova od koeficijenata propisanih Uredbom o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama, koja je bila na snazi do početka ožujka 2024. Prema odredbi članka 37. Zakona o plaćama u državnoj službi i javnim službama (Narodne novine 155/23), koji je stupio na snagu 1. siječnja 2024., čelnik javne službe odnosno upravljačko tijelo obvezno je donijeti pravilnik o unutarnjem redu odnosno opći akt o sistematizaciji radnih mjesta u skladu s Uredbom o nazivima radnih mjesta, uvjetima za raspored i koeficijentima za obračun plaće u javnim službama (Narodne novine 22/24, koja je stupila na snagu u ožujku 2024.) u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu navedene Uredbe.

Prema podacima iz financijskih izvještaja, 15 zavoda za javno zdravstvo iskazalo je višak prihoda i primitaka za prijenos u sljedeće razdoblje u ukupnom iznosu od 49.391.600,20 eura, a sedam zavoda za javno zdravstvo iskazalo je ukupni manjak prihoda i primitaka za pokriće u sljedećem razdoblju u iznosu od 3.452.892,04 eura. Pojedini zavodi za javno zdravstvo koji kroz duže razdoblje ostvaruju vrijednosno značajne iznose viškova ili manjka prihoda nisu donijeli akcijski plan trošenja viška ili pokrića manjka prihoda. Nadalje, mjere koje treba provesti za pokriće manjka prihoda su u akcijskom planu pojedinih zavoda za javno zdravstvo navedene samo opisno, a rok za provođenje i financijski učinci svake od mjera nisu utvrđeni zbog čega navedene mjere nisu pridonijele smanjenju manjka prihoda.

Državni ured za reviziju je zavodima za javno zdravstvo koji ostvaruju vrijednosno značajne iznose manjka prihoda preporučio utvrditi uzroke nastanka manjka te donijeti mjere koje će doprinijeti ostvarenju pozitivnih poslovnih rezultata, odrediti način i rok provedbe te kontinuirano pratiti provođenje planiranih mjera. Zavodima za javno zdravstvo koji kroz duže razdoblje ostvaruju vrijednosno značajne iznose viškova prihoda preporučeno je u dogovoru s osnivačem donijeti akcijski plan trošenja viška prihoda s prijedlogom i opisom aktivnosti, načinom i svrhom za koju će se višak prihoda upotrijebiti te rokovima provedbe aktivnosti.

– Javna nabava

Zavodi za javno zdravstvo su javni naručitelji te su u postupcima javne nabave obveznici primjene Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 120/16 i 114/22), Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi (Narodne novine 101/17, 144/20 i 30/23) te drugih provedbenih propisa koji uređuju područje javne nabave. Postupke nabave roba i usluga procijenjene vrijednosti do 26.540,00 eura te radova do 66.360,00 eura, odnosno jednostavnu nabavu, zavodi za javno zdravstvo uređuju svojim unutarnjim aktima (pravilnicima).

Nabavu pojedinih roba i usluga za potrebe zavoda za javno zdravstvo obavljali su osnivači (županije i Grad Zagreb) kao središnja tijela za javnu nabavu. Također, Hrvatski zavod za javno zdravstvo je kao javni naručitelj, u ime i za račun drugih zdravstvenih ustanova, provodio objedinjenu nabavu različitog medicinskog potrošnog materijala i sredstava za čišćenje.

U tablici u nastavku daju se podaci o nabavi roba, radova i usluga u zavodima za javno zdravstvo u 2023.

Tablica broj 10

Podaci o nabavi roba, radova i usluga u zavodima za javno zdravstvo u 2023.

u eurima

Nabava roba, radova i usluga	
Plan nabave	
Procijenjena vrijednost nabave	79.881.535,00
– Javna nabava	61.914.201,13
– Jednostavna nabava	17.967.333,87
Statističko izvješće o javnoj nabavi*	
Ukupna nabava	51.492.832,22
– Javna nabava	33.942.151,90
– Jednostavna nabava	17.550.680,32

* Jedan zavod za javno zdravstvo nije sastavio statističko izvješće o javnoj nabavi.

Prema odredbi članka 28. Zakona o javnoj nabavi, zavodi za javno zdravstvo obvezni su donijeti plan nabave za proračunsku ili poslovnu godinu te ga ažurirati prema potrebi. Također, obvezni su ustrojiti i ažurno voditi registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma. Plan nabave i registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma sa svim njihovim promjenama obvezni su objaviti u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske.

Plan nabave donijeli su svi zavodi za javno zdravstvo. Iako je tijekom godine donesen veći broj izmjena i dopuna plana nabave, planovima nabave pojedinih zavoda za javno zdravstvo nisu planirani svi predmeti nabave koji su nabavljeni tijekom godine. Uz navedeno, pojedini zavodi za javno zdravstvo su u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske plan nabave objavili nakon propisanog roka od osam dana od dana donošenja ili nisu objavili sve izmjene i dopune plana nabave.

Utvrđeno je da podaci u registru ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma nisu točni jer ne sadrže podatke o nabavi nekih roba, radova ili usluga, što se u pravilu odnosi na predmete jednostavne nabave. Pojedini registri ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma nisu ažurirani u propisanom roku od šest mjeseci ili ne sadrže neke obvezne elemente (datum izvršenja ugovora, podatak o ukupno isplaćenom iznosu ugovaratelju). Također, pojedini zavodi za javno zdravstvo na mrežnim stranicama nisu objavili popis gospodarskih subjekata s kojima je predstavnik zavoda ili s njime povezane osobe u sukobu interesa ili obavijest da takvi subjekti ne postoje.

Postupke nabave roba i usluga procijenjene vrijednosti do 26.540,00 eura te radova do 66.360,00 eura zavodi za javno zdravstvo uredili su svojim unutarnjim aktima (pravilnicima), međutim pojedinima nisu utvrđena jasna pravila, uvjeti i postupci nabave. Tako nije utvrđena obveza imenovanja stručnog povjerenstva za pripremu i provedbu postupaka nabave, način upućivanja poziva na dostavu ponuda, obveza dostavljanja instrumenata osiguranja, rokovi podnošenja ponuda, postupak otvaranja, pregleda i ocjene ponuda te druga pravila u vezi s provedbom postupaka jednostavne nabave. Nepostojanje jasnih i unaprijed određenih pravila u sustavu jednostavne nabave može značajno utjecati na primjenu načela dosljednosti u provođenju postupaka jednostavne nabave.

Postupcima revizije obuhvaćena je nabava roba, radova i usluga u vrijednosti od 15.632.217,31 euro, od čega se na javnu nabavu odnosi 9.273.934,56 eura, a na jednostavnu nabavu 6.358.282,75 eura. Manji broj zavoda za javno zdravstvo nije za pojedine nabave proveo postupke javne nabave ili nije provodio postupke nabave propisane unutarnjim aktima. Izravno od dobavljača, bez provedbe propisanih postupaka javne i jednostavne nabave nabavljene su robe i usluge u ukupnoj vrijednosti od 927.061,56 eura, od čega se na medicinski potrošni materijal odnosi 563.972,34 eura.

Nadalje, za nabavu roba i usluga u ukupnoj vrijednosti od 140.324,47 eura umjesto postupaka javne nabave provedeni su postupci jednostavne nabave, a jedan od razloga je što nije bila valjana određena procijenjena vrijednost nabave na temelju koje se planira vrsta postupka nabave.

Državni ured za reviziju je u vezi s utvrđenim nepravilnostima u području nabave naložio postupanje u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi, Pravilnika o planu nabave, registru ugovora, prethodnom savjetovanju i analizi tržišta u javnoj nabavi te unutarnjim aktima o jednostavnoj nabavi.

– Imovina

Zavodi za javno zdravstvo djelatnost obavljaju na više lokacija, odnosno na lokaciji sjedišta i na lokacijama ispostava, u vlastitim poslovnim prostorima i u poslovnim prostorima u vlasništvu zdravstvenih ustanova, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ili drugih pravnih osoba. Za većinu poslovnih prostora zaključeni su ugovori o zakupu ili ugovori o korištenju bez naknade, uz plaćanje režijskih troškova. Nepravilnosti su utvrđene kod jednog zavoda za javno zdravstvo koji za dio poslovnih prostora nema zaključene ugovore o korištenju te nisu uređena međusobna prava i obveze u vezi s njihovim korištenjem.

Državni ured za reviziju preporučio je s vlasnicima poslovnih prostora zaključiti ugovore o međusobnim pravima i obvezama u vezi s korištenjem navedenih poslovnih prostora.

U tablici u nastavku navode se područja u kojima su utvrđene nepravilnosti kod zavoda za javno zdravstvo, a utjecale su na izražavanje uvjetnog i nepovoljnog mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja.

Tablica broj 11

Područja u kojima su utvrđene nepravilnosti i propusti, a utjecali su na izražavanje uvjetnog i nepovoljnog mišljenja,
po zavodima za javno zdravstvo

Redni broj	Zavodi za javno zdravstvo	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	Sustav unutarnjih kontrola	Planiranje i izvršenje plana	Računovodstveno poslovanje i financijsko izvještavanje	Prihodi i potraživanja	Rashodi i rezultat poslovanja	Javna nabava	Imovina
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Hrvatski zavod za javno zdravstvo				x				
2.	Nastavni zavod za javno zdravstvo dr. Andrija Štampar		x	x	x		x	x	
3.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Istarske županije – Istituto formativo di sanita pubblica della Regione Istriana				x				
4.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije				x				
5.	Nastavni zavod za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije			x			x	x	x
6.	Zavod za javno zdravstvo Bjelovarsko-bilogorske županije				x				
7.	Zavod za javno zdravstvo Dubrovačko-neretvanske županije	x		x	x	x		x	
8.	Zavod za javno zdravstvo Karlovačke županije				x				
9.	Zavod za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije				x				
10.	Zavod za javno zdravstvo Krapinsko-zagorske županije			x	x			x	
11.	Zavod za javno zdravstvo Ličko-senjske županije				x			x	
12.	Zavod za javno zdravstvo Požeško-slavonske županije			x	x			x	
13.	Zavod za javno zdravstvo Šibensko-kninske županije	x			x	x	x	x	
14.	Zavod za javno zdravstvo Varaždinske županije				x				
15.	Zavod za javno zdravstvo Vukovarsko-srijemske županije				x				

ZAKLJUČAK

Državni ured za reviziju obavio je financijsku reviziju 22 zavoda za javno zdravstvo.

Prihodi i primici zavoda za javno zdravstvo iznose 278.890.049,97 eura, a rashodi i izdaci 279.773.389,57 eura. Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora koncem godine iznosi 186.329.938,64 eura.

O financijskim izvještajima izraženo je osam bezuvjetnih, 13 uvjetnih i jedno nepovoljno mišljenje. O usklađenosti poslovanja izraženo je 15 bezuvjetnih, šest uvjetnih i jedno nepovoljno mišljenje.

Uvjetna i nepovoljno mišljenje o financijskim izvještajima izražena su zbog utvrđenih nepravilnosti u području računovodstvenog poslovanja i financijskog izvještavanja, a odnose se na ustrojavanje i vođenje poslovnih knjiga, evidentiranje poslovnih događaja, popis imovine i obveza te sastavljanje financijskih izvještaja.

Uvjetna i nepovoljno mišljenje o usklađenosti poslovanja izražena su zbog utvrđenih nepravilnosti u području djelokruga i unutarnjeg ustrojstva, sustava unutarnjih kontrola, planiranja i izvršenja plana, prihoda i potraživanja, rashoda i rezultata poslovanja, javne nabave te imovine.

Za sve utvrđene nepravilnosti i propuste u poslovanju zavoda za javno zdravstvo, Državni ured za reviziju dao je 261 nalog i preporuku. Većina naloga dana je za nepravilnosti u računovodstvenom poslovanju i financijskom izvještavanju.

Zavodi za javno zdravstvo obavljaju javnozdravstvenu djelatnost u skladu s odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, statuta i općih akata. Donose godišnje programe rada i razvoja kao provedbene akte koji sadrže planirane poslove i aktivnosti povezane s djelokrugom te ciljeve koji se planiraju ostvariti. U skladu s navedenim, zavodi za javno zdravstvo planirali su poslove i aktivnosti vezane, između ostalog, za provedbu nacionalnih programa prevencija bolesti, promicanja pravilne prehrane i reproduktivnog zdravlja, praćenja zdravstveno-ekoloških indikatora te dijagnostiku virusa COVID-19 i investicijska ulaganja u zdravstvenu infrastrukturu. Državni ured za reviziju ocijenio je da su zavodi za javno zdravstvo najvećim dijelom ostvarili ciljeve i zadatke planirane godišnjim programima rada te da su financijska sredstva koristili za ostvarenje aktivnosti utvrđenih programima rada.

POPIS TABLICA I GRAFIČKIH PRIKAZA

Tablica broj 1	Opći pokazatelji o zavodima za javno zdravstvo za 2022. i 2023.
Tablica broj 2	Ostvareni prihodi i primici zavoda za javno zdravstvo za 2022. i 2023.
Tablica broj 3	Ostvareni prihodi i primici za 2022. i 2023., po zavodima za javno zdravstvo
Tablica broj 4	Ostvareni rashodi i izdaci zavoda za javno zdravstvo za 2022. i 2023.
Tablica broj 5	Ostvareni rashodi i izdaci za 2022. i 2023., po zavodima za javno zdravstvo
Tablica broj 6	Financijski rezultati za 2023., po zavodima za javno zdravstvo
Tablica broj 7	Vrijednost imovine te obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2023.
Tablica broj 8	Ukupna i dospjela potraživanja i obveze koncem 2023., po zavodima za javno zdravstvo
Tablica broj 9	Mišljenja o financijskim izvještajima i o usklađenosti poslovanja, po zavodima za javno zdravstvo
Tablica broj 10	Podaci o nabavi roba, radova i usluga u zavodima za javno zdravstvo u 2023.
Tablica broj 11	Područja u kojima su utvrđene nepravilnosti i propusti, a utjecali su na izražavanje uvjetnog i nepovoljnog mišljenja, po zavodima za javno zdravstvo
Grafički prikaz broj 1	Struktura ostvarenih prihoda i primitaka zavoda za javno zdravstvo za 2023.
Grafički prikaz broj 2	Struktura ostvarenih rashoda i izdataka zavoda za javno zdravstvo za 2023.
Grafički prikaz broj 3	Struktura izraženih mišljenja o financijskim izvještajima
Grafički prikaz broj 4	Struktura izraženih mišljenja o usklađenosti poslovanja
Grafički prikaz broj 5	Zalihe doza cjepiva za 2023.